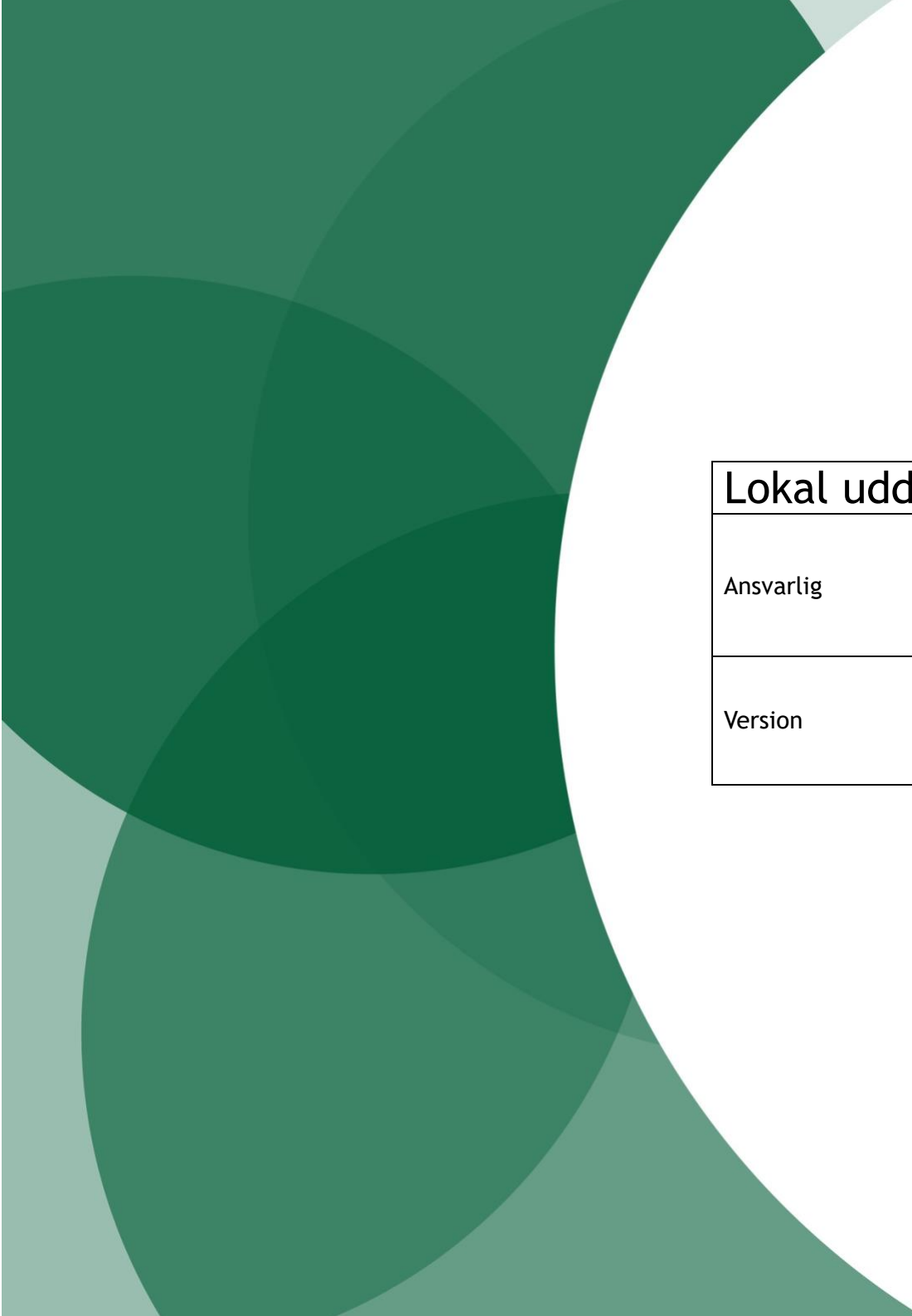

Lokal uddannelsesplan		2025
Ansvarlig		Malene Richterhausen Gjerulff Og Pernille Wiinblad Jensen
Version	Pædagogisk Assistent EUV1	

Indholdsfortegnelse

Brugs- og læsevejledning	5
Begrebsafklaring	6
<i>Kompetencemål, fagmål, læringsmål, oplæringsmål</i>	6
<i>Fag, temaer og aktiviteter</i>	7
<i>Taksonomier</i>	7
Lovgrundlag og bekendtgørelser	10
<i>Elevernes arbejdstid</i>	10
<i>Prøver og eksaminer</i>	11
Nedslag i værdigrundlag, FPDG og øvrige retningslinjer	12
<i>Indledning</i>	12
<i>Værdigrundlag og Verdensmålsskole</i>	13
<i>Udvalgte pædagogiske og didaktiske principper</i>	14
1. Det 21. århundredes kompetencer:	14
2. Bæredygtighed:	16
3. Sproglig opmærksomhed:	16
4. Digital handlekompetence:	17
5. Simulation, velfærds- og læringsteknologi:	17
<i>Udvalgte understøttende elementer af skole- og læringsmiljø</i>	18
Understøttelse af undervisningen	19
<i>Studievejledning</i>	19
<i>Pædagogisk Ressourcecenter</i>	19
<i>Eleven i centrum - læring i øjenhøjde</i>	19
<i>Stærke sproglige, matematiske, læse- og studiekompetencer</i>	19
<i>Digital forståelse og informationskompetence</i>	20
<i>Praksisnær læring gennem simulation, cases og medieproduktion</i>	20
Formål og beskrivelse af uddannelsen	21

Skole- og oplæringsperioder	22
Sammensætning/opbygning af tema 1	23
<i>Fag/aktiviteter der indgår i temaet: Menneskets udvikling i relationer</i>	23
<i>Fagenes mål i temaet</i>	24
<i>Fag</i>	24
Sammensætning/opbygning af tema 2, Aktiviteter, sundhed, krop og identitet	27
<i>Fagenes mål i temaet</i>	29
<i>Tema 3: Sprog, inklusion og læring</i>	32
<i>Fagenes mål i temaet</i>	34
<i>Projektfag som afslutning tema 3</i>	39
Sammensætning/opbygning af tema 4 (nedenstående er under udarbejdelse....kommer senere i 2026)	40
<i>Fag/aktiviteter der indgår i Skoleperiode 3 / Samfund, kultur og fællesskaber</i>	40
Sammensætning/opbygning af Skoleperiode 4	42
Valgfag	43
Oversigt over kompetencemål	43
Mål for obligatoriske uddannelsesspecifikke fag	44
Mål for valgfri uddannelsesspecifikke fag	57
Valgfag	64
<i>Mål for grundfag</i>	72
Dansk Niveau - C	72
Samfundsfag niveau - D og C	73
Meritelever	74
<i>Grundfag</i>	74

Brugs- og læsevejledning

Om LUP'erne på SOSU Østjylland kan man overordnet sige:

- LUP'erne på SOSU Østjylland er en **central del af skolens værdimæssige og pædagogisk/didaktiske fundament**, der dels fungerer som en fælles rettesnor og inspirationskilde for både nye og erfarne undervisere.
- LUP'erne på SOSU Østjylland giver indsigt i, hvordan vi sammen skaber den bedste undervisning for vores elever og skal dermed betragtes som både en **håndbog og et opslagsværk** for, hvordan undervisning tilrettelægges på skolen.
- LUP'erne på SOSU Østjylland fastlægger **ikke en bestemt metode, men sikrer, at undervisningen hviler på fælles værdier og en ensartet tilgang til læring, elevinddragelse og faglig udvikling**. Underviserne har dermed metodefrihed og kan tilpasse deres undervisning ud fra faglige vurderinger og erfaringer, men vi har samtidig givet håndslag på, at det sker inden for de pædagogiske og didaktiske rammer som LUP'erne beskriver. På den måde kombineres fleksibilitet med en fælles retning, der sikrer undervisning af høj kvalitet og understøtter elevernes faglige, personlige og sociale udvikling. Derfor er det vigtigt, at underviserne løbende forholder sig til og anvender LUP'erne aktivt i deres praksis.
- Undervejs i LUP'en vil der være henvisninger til centrale dokumenter, hjemmesider og andet analogt og digitalt materiale, som kan hjælpe interne og eksterne interessenter til en dybere forståelse af hvordan vi griber undervisningen an på SOSU Østjylland. Fra tid til anden vil der også være henvisninger til interne dokumenter, som kun ansatte på SOSU Østjylland vil kunne tilgå.

På SOSU Østjylland er bygget op af to dele: **en fælles del og en uddannelsesdel**.

- **Den fælles del** gælder for alle uddannelser på SOSU Østjylland og beskriver de overordnede principper og værdier, der danner fundamentet for skolens undervisning. Her samles de fælles pædagogiske og didaktiske retningslinjer, skolens vision og mission, samt centrale elementer af det Fælles Pædagogisk og Didaktisk Grundlag (FPDG). Denne del sikrer en ensartet tilgang på tværs af uddannelserne og skaber en fælles forståelse af, hvordan vi bedriver undervisning.
- **Uddannelsesdelen** beskriver de enkelte uddannelsers fag, aktiviteter, prøver, osv. Uddannelsesdelen er tilpasset den specifikke faglighed, fagstruktur og de aktiviteter, der kendetegner uddannelsen. Her beskrives, hvordan undervisningen konkret udmøntes i forhold til fagene, aktiviteterne og læringsforløbene, så det bedst understøtter elevernes læring og udvikling. Uddannelsesdelen hviler på indholdet i den fælles del, og dermed sikres en rød tråd i undervisningen på SOSU Østjylland, hvor alle uddannelser bygger på samme værdigrundlag og pædagogisk/didaktiske tilgang, samtidig med at de bevarer deres faglige særpræg og fleksibilitet.

Begrebsafklaring

Kompetencemål, fagmål, læringsmål, oplæringsmål

Målene for et undervisningsforløb hænger tæt sammen med det faglige indhold og er en formel beskrivelse af, hvad eleven skal opnå i forløbet. Disse mål danner grundlaget for planlægning af undervisningen samt for den afsluttende bedømmelse.

Målene for undervisningen formuleres konkret og handlingsorienteret, så det tydeligt fremgår, hvilke præstationer eleven skal udføre for at opnå målet. Hvis målene allerede er beskrevet i uddannelsens fagmål, kan disse anvendes direkte. Da mål fra bekendtgørelser og uddannelsesordninger ikke altid er særligt handlingsorienterede, kan det dog være nødvendigt at omskrive dem til mere klart forståelige og detaljerede læringsmål.

Som underviser vil du støde på følgende typer mål i uddannelsen:

- **Kompetencemål** beskriver de overordnede færdigheder og viden, som eleverne skal opnå i løbet af hele deres uddannelse og ved uddannelsens afsluttende prøver. Disse mål er ofte brede og fokuserer på at udvikle elevernes evne til at anvende deres viden og færdigheder i forskellige sammenhænge. Kompetencemålene er fastsatte og findes i bekendtgørelsen for uddannelsen.
- **Fagmål** relaterer sig direkte til de enkelte fag, som findes på uddannelsen. De beskriver, hvad eleverne skal lære inden for et bestemt fagområde. Fagmålene er ofte detaljerede og kan omfatte specifikke emner, færdigheder og viden, som eleverne skal tilegne sig. Fagmålene er fastsatte og findes i uddannelsesordningen fra Fællesudvalget for Erhvervsrettede Velfærdsuddannelser (FEVU).
- **Læringsmål** er en konkretisering af fagmålene, der beskriver, hvad eleverne skal kunne efter en undervisningsperiode. Læringsmålene er lavet af undervisere og findes her i LUP'en. Der er altså tale om omskrevne mål fra bekendtgørelser og uddannelsesordninger, som gør dem mere konkrete og handlingsorienterede. Det er underviserens opgave at fastlægge læringsmålene, som ofte kan være tværfaglige og dække dele af flere fagmål. Skolens masterplan på ITS Learning indeholder de relevante læringsmål.
- **Oplæringsmål** vedrører den praktiske del af uddannelsen og sikrer, at eleven opnår de nødvendige færdigheder i løbet af oplæringsperioden. Det er oplæringsvejlederen og den oplæringsansvarlige, der sørger for, at oplæringsmålene opnås. Målenes sværhedsgrad og krav til elevens selvstændighed øges løbende gennem uddannelsen. Oplæringsmålene ligger tæt op ad kompetencemålene og findes i uddannelsesordningen for den enkelte uddannelse.

Der er løbende fokus på formativ feedback i forbindelse med kompetencemål, fagmål og læringsmål, samt i forbindelse med lektier, opgaver, afleveringer og i den daglige undervisning. Formativ feedback hjælper eleverne med at forstå deres progression, og hvad de skal arbejde med for at opnå målene.

Fag, temaer og aktiviteter

I uddannelsesdelen af LUP'en vil man støde på forskellige fag, temaer og aktiviteter, og grundlæggende kan man sige, at alt hvad eleverne foretager sig på skolen skal være beskrevet her - uagtet om det drejer sig om et eksaminationsfag eller ej, en tværfaglig tematik, en aktivitet i løbet af en skoleperiode eller noget helt andet. Det drejer sig om:

- **Uddannelsesspecifikke fag**, som er centrale for udviklingen af elevernes erhvervsfaglige kompetencer.
- **Grundfag**, som fx dansk, engelsk og naturfag er almene og grundlæggende i forhold til uddannelsens faglige kompetencer.
- **Valgfag**, som bidrager til udvikling af elevernes faglige og personlige kompetencer. Valgfag forkortes VAF og emnerne for disse valgfag besluttet af skolen.
- **Valgfrit uddannelsesspecifikt fag**, bidrager til udviklingen af elevernes faglige og personlige kompetencer. Disse forkortes VUF, og mål og emner for disse er beskrevet i uddannelsesordningen for den enkelte uddannelse.
- **Temaer**, vil som oftest være tværfaglige og vil fremgå af nogle uddannelsers beskrivelser. Et tema kan fx dække over et emne som dels er væsentligt for den enkelte elev at få indsigt i og som samtidig vil rumme potentiale for at inkludere flere fag.
- **Aktiviteter**, kan fx være en samling, en studietur eller noget andet, som ikke direkte er en del af uddannelsen, men som dog har potentiale til fx at understøtte elevens almene dannelse.

Taksonomier

Målene i LUP'en er beskrevet ud fra det taksonomiske niveau i de 4 *præsentationsstandarder** der anvendes til at inddele læring i niveauer, og som afspejler i hvilken rækkefølge vi tilegner os læring, og hvad eleven skal kunne før vedkommende kan gå videre til næste læringsniveau.

- **1. begynder niveau**
- **2. rutineret niveau**
- **3. avanceret niveau**
- **4. ekspert niveau** (ekstraniveau, som ligger ud over uddannelsens obligatoriske mål)

Beskrevet i Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser:

- **Præstation*; at gøre noget, at handle, og omfatter at kunne udføre praktiske opgaver, eller at kunne gengive og forklare teori.
- **Standard*; er i forhold til hvilket niveau handlingen ligger på, og dermed hvor kompleks den er.

Målene i erhvervsuddannelserne skal være handlingsorienterede, og kompleksiteten er beskrevet med et verbum med udgangspunkt i præstationsstandardens niveau.

Kompleksitet omfatter 3 elementer:

- Kompleksiteten i selve arbejdsfunktionen eller opgaven.
- Kompleksiteten i situationen, hvori arbejdsfunktionen eller opgaven skal udføres. Det i forhold til forudsigelighed og samarbejde.
- Grad af ansvarlighed og selvstændighed.

Præstations-standart	Verbum		Arbejdsfunktion / opgave		Situation	Grad af ansvar og selvstændighed
Begynder	Deltage i Genkende Gengive	Betjene Genfortælle medvirke	Grundlæggende Enkle Almindeligt forekommende basale	Selve aktiviteten (arbejdsfunktionen eller opgave)	I kendte situationer I overskuelige situationer I almindelige situationer	Under vejledning Selvstændighed grundlæggelse Efter instruktion
Rutineret	Planlægge Gennemføre Fremstille Tilegne sig viden Varetage Betjene Indgå	Tilpasse Justere Udvælge Sætte sig ind i Sammenligne assistere	Almindelige Kendte Sædvanlige Et sortiment af Daglige Standard traditionelle	Selve aktiviteten /arbejdsfunktion eller opgave)	Kendt situation Alene og i samarbejde med andre fleksibilitet	Selvstændigt Omstillingsevne Sikkerhedsmæssigt korrekt Ud fra beskrivelser / anvisninger
Avanceret	Vurdere Planlægge Igangsætte Vise initiativ Formulere Begrunde	Vejlede Optimere Koordinere Kombinere Tilpasse	Avancerede Sammensatte Komplicerede komplekse	Selve aktiviteten /arbejdsfunktion eller opgave)	Ikke - rutine - situationer Ukendte nye	Kreativitet Selvstændigt ansvar Kvalitetssans Initiativ

Ekspert	Argumentere Evaluere Vurdere Reflektere Udvikle	Implementere nyt Projektere Perspektivere Udvikle nye metoder	Specialiserede Alle former for Ekstraordinære kreative	Selve aktiviteten /arbejdsfunktion eller opgave)	Komplekse Opståede (nye) problemer Ny kontekst Alle relevante sammenhænge Hele processer fra planlægning over udførelse til evaluering og kommunikation Under stort arbejdspres	Innovativ Målrettet Med overblik Kvalitetssikring Selvstændigt ansvar
----------------	---	--	---	--	---	---

Kilde: Taksonomvejledning - at beskrive må efter præstationsstandarder i erhvervsuddannelserne.

<https://emu.dk/sites/default/files/2021-05/Taksonomivejledning.pdf>

Lovgrundlag og bekendtgørelser

Fællesudvalget for erhvervsrettede velfærdsuddannelser (FEVU) har det faglige ansvar for udvikling af uddannelserne, så de matcher arbejdsmarkedets behov. De fastsætter uddannelsesordninger, bestemmer varighed, struktur og kompetencemål for social- og sundhedsuddannelserne.

Børne- og Undervisningsministeriet har ansvaret for grundskolen, dagtilbud, ungdomsuddannelser, erhvervsuddannelser og visse typer voksenuddannelser m.m.

Alle bekendtgørelser kan findes på [Om FEVU](#) og uddannelsesordninger på [Hent Data](#) under børne- og undervisningsministeriet ved blot at skrive uddannelsens navn.

Elevernes arbejdstid

- § 19: Skolen skal gennemføre lærerstyret undervisning i grundforløbet med et gennemsnitligt minimumstimetotal på 26 klokketimer pr. uge for den enkelte elev og lærling. Denne undervisning tillagt elevernes og lærlingenes selvstændige opgaveløsning, hjemmearbejde og forberedelse m.v., gennemføres som fuldtidsundervisning, jf. § 69, stk. 3.
 - o Stk. 2. Ved lærerstyret undervisning forstås undervisning:
 - 1) som er skemalagt,
 - 2) som er tilrettelagt af læreren,
 - 3) som er obligatorisk for eleven og lærlingen,
 - 4) hvor læreren umiddelbart er fysisk eller digitalt tilgængelig, og
 - 5) hvor læreren er aktiv opsøgende i forhold til elevernes og lærlingenes læring.
 - o Stk. 3. Den faktisk afholdte lærerstyrede undervisning skal løbende være registreret således, at registreringen er tilgængelig i det studieadministrative system, som skolen anvender.
- § 20. Skolen skal tilrettelægge undervisningen i grundforløbet således, at den samlede undervisningstid omfatter motion og bevægelse i gennemsnitligt 45 minutter pr. undervisningsdag.
 - o Stk. 2. Skolen kan yderligere tilbyde eleverne og lærlingene aktive pauser eller motionstilbud i forlængelse af skoledagen.

Kilde: [Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser](#)

For fuldtidsundervisningen på hovedforløbene gælder det, at: *"Det skal sikres, at elever på skoleophold i hovedforløbet modtager lærerstyret undervisning 37 timer ugentligt svarende til den elevløn, som eleven modtager. Da eleven/lærlingen er ansat og lønnes af en virksomhed, skal det være skolens ansvar at kunne redegøre for, at eleven har modtaget fuldtidsundervisning på konkret foranledning fra en virksomhed."*

Kilde: [eud-udspil---erhvervsuddannelser-med-høj-kvalitet-for-virksomheder-og-elever.pdf](#)

Prøver og eksaminer

På SOSU Østjylland afvikles prøver og eksamener i overensstemmelse med gældende bekendtgørelser og retningslinjer. Vi sikrer, at prøverne afspejler de pædagogiske og didaktiske principper, der danner grundlag for undervisningen, og at de understøtter elevernes faglige progression.

Ved slutningen af en skoleperiode afgiver fagets underviser en vurdering af elevens standpunkt, som kan udmønte sig i en delkarakter. Når et fag afsluttes, gives der en standpunktsbedømmelse.

- For grundfag afholdes en grundfagsprøve ved fagets afslutning.
- For uddannelsesspecifikke fag, gives en standpunktsbedømmelse eller afholdes en afsluttende prøve.
- Hele uddannelsesforløbet afsluttes med en afsluttende prøve.

De generelle prøvebestemmelser samt specifikke bestemmelser for uddannelser og fag kan findes i eksamenshåndbogen på skolens hjemmeside, www.sosuoj.dk. Bedømmelsen kan enten være **bestået/ikke bestået** eller afgives som en karakter efter **7-trinsskalaen**. For en detaljeret beskrivelse af eksamensformer, procedurer og praktiske forhold henvises til skolens eksamenshåndbog, hvor al relevant information er samlet. Her kan undervisere, censorer, elever og andre interesserede finde konkrete retningslinjer for afvikling af eksamener, vurderingskriterier og andre væsentlige forhold i forbindelse med prøver og eksamen.

Nedslag i værdigrundlag, FPDG og øvrige retningslinjer

Indledning

I dette afsnit kan man læse om udvalgte elementer af de værdier, vi bygger skole på, om udvalgte elementer af den pædagogik og didaktik, vi indarbejder i undervisningen, samt øvrige udvalgte og betydningsfulde retningslinjer for elevernes skolegang. Vi prioriterer tiltag, der gør en forskel for eleverne - både fagligt, personligt og socialt. De prioriterede tiltag er en naturlig del af vores praksis og erstattes løbende af nye initiativer, der styrker undervisningen og elevens vej mod deres videre karriere. Der er altid fokus på at sikre, at eleverne bliver så dygtige som muligt og udvikler sig fagligt, personligt og socialt i et læringsmiljø, der understøtter deres potentiale og forbereder dem til en fremtid i sundheds- og omsorgssektoren. Det betyder, at nedslagene og de udvalgte elementer er indarbejdet i beskrivelsen af skoleperioder, temaer, fag og aktiviteter. Desuden vil man i beskrivelsen eller gennem iagttagelse af undervisningen, kunne få øje på:

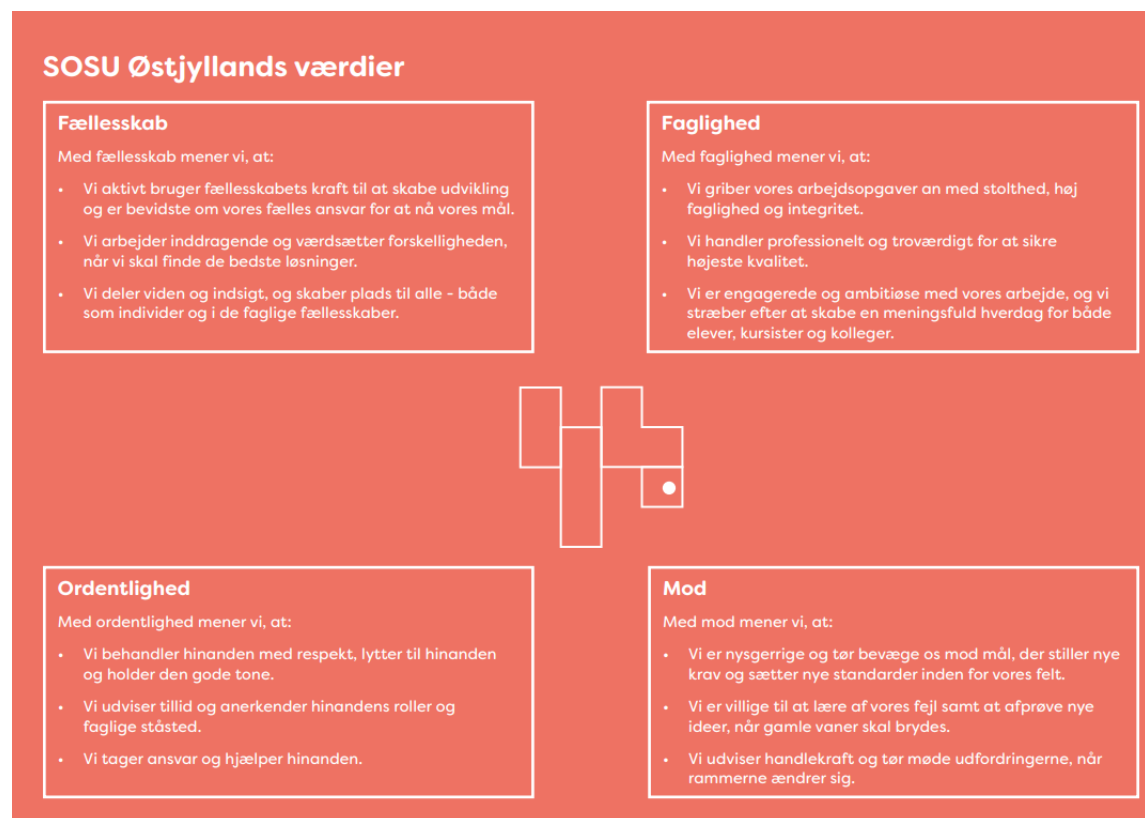
- At underviseren er klasseleder i klasserummet.
- At underviserne på SOSU Østjylland tilrettelægger undervisningen med udgangspunkt i en kreativ og dynamisk tilgang, der engagerer og motiverer vores elever.
- At underviserne på SOSU Østjylland bestræber sig på at bruge vores faglokaler mest muligt for at skabe en autentisk og praksisnær læringsoplevelse, hvor teori og praksis smelter sammen.
- At underviserne bestræber sig på at inddrage materialer og teknologier i undervisningen, når det er relevant, for at sikre en kreativ og eksperimenterende ramme, hvor eleverne kan arbejde hands on med teknologier og løsninger, der udfordrer og udvikler deres faglige kompetencer og innovative evner.
- At underviserne på SOSU Østjylland prioriterer helhedsorienteret og praksisnær undervisning, der sikrer en klar kobling mellem uddannelsens indhold og elevernes kommende arbejdsliv.
- At varierende undervisning inddrages i det daglige arbejde for at styrke trivslen og læringsevnen hos eleverne, samt for at tilgodese forskellige læringsstile.
- At feedback og feedforward er integrerede elementer af undervisningen - både i forholdet mellem underviser og elev, men også fra elev til elev. Desuden arbejder vi aktivt med at synliggøre hvornår der er tale om feedback og feedforward.

Underviserne på SOSU Østjylland har stor autonomi til at vælge de metoder og tilgange, der bedst matcher elevernes behov og læringsmål. Samtidig arbejder vi konstant ud fra SOSU Østjyllands værdigrundlag og det Fælles Pædagogisk Didaktiske Grundlag (FPDG) samt de beslutninger, vi i fællesskab har truffet vedrørende undervisningen. Det betyder, at elever på SOSU Østjylland kan forvente at møde ovenstående tilgang til undervisningen jævnligt i løbet af deres uddannelse. Desuden vil de jævnligt møde de værdier og

pædagogisk/didaktiske principper, der bliver beskrevet herefter, samt elementer som er en del af SOSU Østjylland, men som ikke direkte er en del af skemaet og undervisningen.

Værdigrundlag og Verdensmålsskole

På SOSU Østjylland har vi **fire grundlæggende værdier** (jf. [Værdigrundlaget](#)), som vi altid forholder os til i dagligdagen og undervisningen. For os er de fire værdier lige vigtige, og alt det vi laver med eleverne i dagligdagen og undervisningen, vil altid kunne føres tilbage til værdigrundlaget.

SOSU Østjylland er UNESCO Verdensmålsskole og dermed har vi forpligtet os til at arbejde for den bæredygtige dagsorden og have et *whole school approach*¹. Her på skolen er udvalgt fire verdensmål, som er særlig relevante for os:

- [Sundhed og trivsel](#)
- [Kvalitetsuddannelser](#)
- [Ansvarligt forbrug og produktion](#)
- [Partnerskaber for handling](#)

Vi ser det bl.a. som vores opgave, at danne og uddanne vores elever til at kunne handle bæredygtigt. Og netop derfor er arbejdet med bæredygtighed i fagene en vej til at sikre, at eleverne opnår de nødvendige kompetencer for at kunne handle bæredygtigt. Det sker bl.a. gennem fokus på trivsel og sundhed, livslang læring og sker i samarbejde med de partnerskaber, vi indgår i.

Udvalgte pædagogiske og didaktiske principper

De nedenstående fem pædagogiske og didaktiske principper, indtænkes i alle fag og skaber en spændende, nærværende og praksisorienteret undervisning. Målet er, at eleverne opnår egenskaber og kompetencer, der vil være brugbare - ikke blot i den tid, eleverne er tilknyttet skolen, men også i deres efterfølgende praksis. SOSU Østjylland anerkender, at dette afhænger af elevernes individuelle personlige og faglige udgangspunkt, samt den enkeltes læringsparathed. Det vil desuden variere i hvor høj grad de enkelte pædagogiske og didaktiske principper bliver integreret i de enkelte fag, da vi anerkender, at der er forskel på fag, hold og undervisere.

1. Det 21. århundredes kompetencer:

På SOSU Østjylland har vi taget et bevidst valg om at betragte [det 21. århundredes kompetencer](#) som en didaktisk metode, der kan bringes i spil i dagligdagen og undervisningslokalet. Det betyder, at vi arbejder procesorienteret mod at skabe læringsrum, der kan styrke elevernes kompetencer inden for:

- [Kollaboration](#)
- [Feedback og Dialog](#)

¹ "A Whole School Approach" er en helhedsorienteret tilgang til at fremme bæredygtig udvikling og globalt medborgerskab. Det betyder, at man udover at beskæftige sig med faglige tematikker i undervisningen skal tænke bæredygtighed og globalt medborgerskab ind i skolens samlede praksis. Det kan kræve en forandring af skolens nuværende praksis og derfor er det vigtigt, at alle skolens aktører (administration, teknisk personale, elever, forældre, lærere og ledelse) er involverede i processen mod at blive en UNESCO Verdensmålsskole. (Link: [UNESCO Verdensmålsskoler - UNESCO ASP](#))

- Videnskonstruktion
- Kommunikation
- Teknologi
- Problemløsning og Innovation

Disse kompetencer er ikke isolerede slutmål, men en naturlig del af den måde, hvorpå eleverne tilegner sig, arbejder med, og bliver fortrolige med det faglige stof og knytter det an til deres egen personlige og professionelle udvikling. Gennem arbejdet med det 21. århundredes kompetencer udvikler eleverne ikke kun deres faglige viden, men også de egenskaber,

der gør dem robuste og handlekraftige i deres fremtidige arbejde. Samtidig styrkes deres personlige udvikling, så de bliver reflekterede, empatiske og ansvarlige fagpersoner, der kan navigere i en kompleks og foranderlig omsorgssektor.

2. Bæredygtighed:

På SOSU Østjylland er bæredygtighed et væsentligt element i dagligdag og undervisning, hvor fokus rettes mod at didaktisere den nødvendig *viden, færdigheder og holdninger*, som muliggør, at eleverne bliver i stand til at *handle bæredygtigt*.

Overordnet kan man sige, at bæredygtighed på SOSU Østjylland handler om at ændre/skabe/forstærke mindset, så det ikke kun omhandler *omsorg og sundhed for nulevende*, men også omhandler *omsorg og sundhed for fremtidige liv*. Trods den dystre baggrund, der nødvendiggør ændringer i vores handlinger, er det vigtigt at undervisning i bæredygtighed må og skal ske via *håbets og handlingernes pædagogik*.²

Undervisningen skal således sikre, at eleverne gennem aktiviteter alene eller sammen undersøger og finder bæredygtige løsninger på forskellige problemstillinger. Bæredygtige løsninger indeholder både en miljømæssig, social og økonomisk dimension, og det er vigtigt at eleverne oplever at være en del af løsningen frem for en del af problemet.

3. Sproglig opmærksomhed:

På SOSU Østjylland har vi fokus på sproglig opmærksomhed i undervisningen, gennem bl.a.:

- Opmærksomhed på fagsprog og ord der bruges i sammenhæng med fagsproget.
- Faglige begreber og deres betydning.

Sproglige opmærksomhed indbefatter både det mundtlige og skriftlige sprog som bruges i tekster, opgaver, PowerPoints, oplæg, simulationer, cases, eksamensopgaver osv., og beskriver en processuel opmærksomhed hvor underviseren har fokus at bygge bro mellem elevernes hverdagsprog og det faglige sprog (fagets sprog), de har brug for at lære. Gennem sproglig opmærksomhed og ved at anvende metoder og værktøjer som f.eks. stilladsering, før-under-efter-strategier både ved faglig læsning og faglig lytning, giver underviseren eleverne redskaber, som gør dem i stand til at bevæge sig fra deres hverdagsprog til et præcist og nuanceret fagsprog.

² (jf. Andy Højholdt og Thomas Ravn-Pedersen som sammenfatter den helt generelle tilgang til bæredygtighedsundervisning, nemlig at eleverne skal forstå, reflektere og handle aktivt).

Redskaberne som underviserne har fokus på i undervisningen, og som hjælper eleverne med bedre at kunne forstå fagtekster - genfortælle teksten - svare på spørgsmål - og anvende fagsproget aktivt er bl.a.:

- Læsestrategier
- Lyttestrategi
- Skrivestrategi
- Notatteknik
- Fra hverdagsprog til fagsprog
- Læseguides vha. AI

4. Digital handlekompetence:

På SOSU Østjylland, arbejder vi aktivt med digital handlekompetence. Digital handlekompetence handler om at give eleverne kompetencen til at vurdere og tage stilling til, hvornår og hvordan digitale teknologier kan og bør anvendes. Gennem undervisning og praktisk træning med fx kunstig intelligens, velfærds- og læringsteknologier og andre digitale teknologier og platforme får eleverne mulighed for at udvikle deres teknologiforståelse. Denne tilgang sikrer, at eleverne ikke blot lærer at anvende eksisterende teknologier, men også bliver i stand til at forholde sig kritisk og træffe velovervejede beslutninger om både kendte og fremtidige digitale løsninger. Vores formål er at ruste dem til en verden, hvor teknologier konstant udvikler sig, og hvor digital handlekompetence bliver en central del af deres evne til at navigere i det digitale landskab.

I den forbindelse arbejder vi også aktivt med at lære eleverne at bruge teknologier bevidst og nedbringe risikoen for distraktion fra mobiltelefoner og andre skærme i skoletiden som en del af vores retningslinjer for skærmbrug i undervisningen. [Læs retningslinjerne her i underviserhåndbogen.](#)

5. Simulation, velfærds- og læringsteknologi:

På SOSU Østjylland arbejder vi målrettet med simulation, velfærds- og læringsteknologier som elementer i undervisningen.

- Simulation anvendes som en pædagogisk metode, der skaber praksisnære læringsmiljøer, hvor eleverne kan træne færdigheder og koble teoretisk viden til praksis. Gennem simulation får eleverne mulighed for at øve sig i realistiske, men trygge omgivelser, hvor de kan reflektere over både handling og teori gennem briefing, scenarier og debriefing. Undervisningen differentieres og understøtter elevernes motivation og læring gennem meningsfuldt engagement.
- Velfærds- og læringsteknologier integreres som en naturlig del af undervisningen med fokus på at styrke elevernes forståelse for, hvordan teknologi kan forbedre borgernes livskvalitet og medarbejdernes arbejdsmiljø. I

undervisningen kobles faglige, etiske og sociale overvejelser, så eleverne rustes til at anvende teknologi i praksis med respekt for både borgere og fagets værdier.

Udvalgte understøttende elementer af skole- og læringsmiljø

På SOSU Østjylland arbejdes der aktivt med at skabe fællesskabende initiativer og aktiviteter for vores elever - både i og udenfor skoletid. At indgå i sociale fællesskaber kan for vores elever være med til at;

- Ruste vores elever til at indgå i et kommende arbejdsfællesskab.
- Understøtte elevernes trivsel på skolen og hermed også understøtte et godt klassemiljø og dermed færre konflikter og bedre læring.
- Bidrage til øget gennemførelse.
- Skabe positive fortællinger om vores skole og dermed gøre den attraktiv for kommende elever.

Når vi, igennem sociale fællesskaber, arbejder med trivsel er det både fysisk, psykisk og faglig trivsel der er tale om. Derfor er vores tilbud målrettet eleverne også forskelligartet, så vores tilbud matcher vores diverse elevsammensætning. Af trivselsfremmende initiativer kan blandt andet nævnes;

- Fællesskab i fokus: *fredagssamlinger, fællessang, årsfest & fredagscafeer.*
- Fritidsaktiviteter efter skoletid: *Cykeltræning, fodboldtræning, danseundervisning, madlavningsforløb* mm.
- Årlige tilbagevendende begivenheder: *julebanko, årsfest, fastelavnsfest* m.fl.

I arbejdet med at skabe sociale fællesskaber, har vi høj grad af elevinvolvering, og har derfor også etablerede elevdrevne udvalg som **Aktivitetsudvalget** (arrangerer sociale arrangementer), **Verdensmålsrådet** (bidrager i SOSU Østjyllands arbejde med bæredygtig udvikling) og **Elevråd** (Arbejder med trivsel og skolemiljø). Hensigten med disse udvalg at inddrage elevernes stemme og perspektiver, så de får medbestemmelse på initiativer og beslutninger på vores skole.

Understøttelse af undervisningen

Studievejledning

Vejledningens formål er at understøtte og styrke elevens trivsel ved at finde konstruktive løsninger der kan medvirke til gennemførelse af elevens ønske om uddannelse.

- Vejledningen arbejder tæt sammen med skolens undervisere, studiestøtten og andre interne og eksterne samarbejdspartnere, om at understøtte elevernes ønske om at gennemføre uddannelse på SOSU Østjylland.
- Vejlederne stiller sig til rådighed for skolens elever, der i det daglige har mulighed for at opsøge vejledningen om stort og småt, i forhold til uddannelserne og livet på skolen
- Hvert hold har en vejleder tilknyttet.
- Der er undervejs et tæt samarbejde mellem underviserne på holdene og den tilknyttede vejleder. Ved bekymring for elevens uddannelsesforløb, f.eks. gennemførelse og/eller trivsel, sættes en række samtaler i gang, som underviser og vejleder samarbejder om. Formålet er at afdække problemstillinger og finde konstruktive løsninger.
- Der er desuden også et tæt samarbejde mellem vejledningen og arbejdsgivere om at understøtte elevens gennemførelse og der afholdes ved behov samtaler hvor elev, arbejdsgiver og vejleder deltager. Også her arbejdes der på at styrke elevens trivsel og formålet er tilsvarende at finde konstruktive løsninger.
- Vejledningen fungerer også, i samarbejde med andre, som bindeled til skolens øvrige støttefunktioner.
- Vejledningen svarer, ved henvendelse, på spørgsmål vedr. uddannelse på SOSU Østjylland bl.a. gennem vejledertelefonen.

Pædagogisk Ressourcecenter

I Pædagogisk Ressourcecenter understøtter vi elevernes mulighed for at få og gennemføre deres uddannelse. Det betyder, at afsættet for arbejdet med eleverne hviler på følgende fokuspunkter:

Eleven i centrum - læring i øjenhøjde

Pædagogisk Ressourcecenter er en central del af skolens læringsmiljø, hvor den enkelte elev bliver mødt i øjenhøjde. Vi bidrager til at skabe en tryk og anerkendende atmosfære, så alle føler sig set og forstået uanset baggrund eller udfordringer. Vi arbejder for at give alle elever lige deltagelsesmuligheder, så de bliver så dygtige som muligt, og så de føler sig som en del af fællesskabet. Vi tager udgangspunkt i den enkelte elevs forudsætninger og understøtter elevernes mulighed for at få det bedst mulige udbytte af den daglige undervisning. Vi stiller os til rådighed som ressource for alle aktører i elevens uddannelse med en bred palette af understøttende tilbud.

Stærke sproglige, matematiske, læse- og studiekompetencer

Pædagogisk Ressourcecenter hjælper eleverne med at udvikle studie- og læsekompetencer - fra læseforståelse og analytisk kompetence til refleksionsevne, notatteknik, struktur og planlægning. Vi tilbyder målrettet sproglig støtte og støtte til matematisk

forståelse. Gennem inspirerende aktiviteter og introduktion til nye og spændende materialer vækker vi elevernes glæde ved at læse og lære nyt. Vi støtter eleverne i at have relevante læse- og skriveteknologier tilgængelige i den daglige undervisning og som redskaber gennem hele livet.

Digital forståelse og informationskompetence

Pædagogisk Ressourcecenter klæder eleverne på til en stadig mere digital verden. Vi styrker deres teknologiforståelse ved at introducere dem til moderne digitale værktøjer og læringsteknologier, så de bliver fortrolige med at anvende og vurdere teknologi i uddannelse og praksis. Samtidig understøtter vi, at eleverne udvikler informationskompetence - evnen til at søge, vurdere og anvende information kritisk og etisk. Eleverne støttes i at udvikle digital dømmekraft, så de kan navigere sikkert i information online og tilpasse sig nye teknologier i fremtidens arbejdsmarked og samfund.

Praksisnær læring gennem simulation, cases og medieproduktion

I samarbejde med undervisere, understøtter Pædagogisk Ressourcecenter broen mellem teori og praksis. Vi leverer teknologi og støtter op om simulation og cases, der gør undervisningen levende og relevant og øger elevernes mulighed for dybere faglig forståelse. I trygge, kontrollerede rammer kan de træne situationer fra arbejdslivet - hvad enten det er via rollespil, virtuelle simulatorer eller case-baserede øvelser - og dermed omsætte viden til handling.

Vi understøtter desuden elevernes produktionskompetence, så de finder flere veje til at udtrykke sig, kommunikere og formidle i lyd, billeder og tekst gennem medieprodukter og dermed deltage i kollaborativ vidensopbygning.

Formål og beskrivelse af uddannelsen

Uddannelsen til pædagogisk assistent er en erhvervsuddannelse, der veksler mellem skoleundervisning og oplæring i praksis. Uddannelsen er reguleret af Bekendtgørelse om uddannelsen til pædagogisk assistent, BEK nr. 939 af 3. juli 2024.

Formålet med uddannelsen er, at eleverne gennem både undervisning og oplæring opnår viden og færdigheder til at planlægge, gennemføre, reflektere over og evaluere professionelle pædagogiske indsatser.

Eleverne lærer at arbejde med omsorg og relationer, der understøtter trivsel, udvikling, læring og sundhedsfremme hos børn, unge og voksne. Uddannelsen har fokus på professionel kommunikation, dokumentation og tværfagligt samarbejde i både det almene og specialiserede pædagogiske felt.

Hvad er helhedsorienteret og tværfaglig undervisning?

På uddannelsen til pædagogisk assistent er undervisningen tematiseret netop for at fremme helhedsorientering og skabe sammenhæng i elevernes læring. En helhedsorienteret tilgang forbinder teori, praksis og fagligheder på tværs og understøtter elevernes forståelse for det pædagogiske arbejde i virkeligheden.

Når undervisningen planlægges med afsæt i fælles temaer, åbnes der for, at flere fagområder kan bringes i spil i meningsfulde sammenhænge. Det kan ske gennem projekter, fælles opgaver eller undervisningsforløb, hvor eleverne anvender viden og færdigheder på tværs af fag. Det kan styrke transfer og skabe mening for eleverne, når de oplever, at det, de lærer, hænger sammen med deres fremtidige rolle i praksis. Det kræver, at underviserne samarbejder om planlægning og har fælles blik for både faglige mål og praksisnære læringsaktiviteter.

Hvordan skaber underviserne tværfaglig og helhedsorienteret undervisning?

Underviserne på uddannelsen samarbejder på tværs af fag for at planlægge undervisning, hvor eleverne oplever tydelige forbindelser mellem teori og praksis. Et centralt greb i dette samarbejde er brugen af tværfaglige forløb og projekter, hvor flere fag arbejder sammen om et fælles tema, og hvor eleverne udvikler faglige produkter, der afspejler læring fra forskellige fag.

Beskrivelse af Forløb: Forløb kendetegnes ved at være mere løst beskrevne ideer, rammer og mål for undervisernes fælles tværfaglige tilrettelæggelse af undervisningen, hvor hver underviser fortsat er skemalagt med sit undervisningsfag.

Beskrivelse af Projekt fag: Projekt fag kendetegnes ved at være tværfaglige læreprocesser, hvor elevernes læring er mere konkret beskrevet i form af oplæg til rammer, mål, indhold og produkter er beskrevet. I projektperioder er underviserne skemalagt med "projekt fag". Projekt fag ligger i slutningen af en skoleperiode, hvor eleven forbereder sig på at komme i oplæring.

Både forløb og projekter tager udgangspunkt i praksisnære problemstillinger og lægger op til, at eleverne undersøger, skaber og reflekterer - fx ved at planlægge pædagogiske aktiviteter eller udvikle rammer for læringsmiljøer for børn, unge og voksne.

Til den lokale uddannelsesplan findes bilag med idéer til, hvordan undervisere kan arbejde tværfagligt i forløb og projekter med de konkrete temaer. Disse skal fungere som oplæg og fælles ramme i samarbejdet om at planlægge og udvikle undervisning, hvor fagmål, pædagogisk praksis og elevernes deltagelse er i centrum.

Skole- og oplæringsperioder

Skematisk overblik over skoleperioderne med fag/aktiviteter

Periode	Januar til juli (ca.110 dage)			August til december (ca.100 dage)		
Temaer på EUV1	1	2	3	4	5	6
Længde 210 dage	30 dage	42 dage	38 dage	65 dage	24 dage	11 dage
Temaer	Menneskets udvikling i relationer	Aktiviteter, Sundhed, krop og identitet	Sprog, inklusion og læring + Projektfag (5 dage): Bæredygtighed i pædagogisk praksis.	Samfund, kultur og fællesskaber + Projektfag (5 dage):	Den professionelle pædagogiske assistent	Afslutning projekt
Uddannelses-specifikke Fag	Pædagogik Psykologi Kommunikation Sundhedsfag Bevægelse og idræt Natur og udeliv Digital kultur Kulturelle udtryksformer og aktiviteter	Pædagogik Psykologi Kommunikation Sundhedsfag Bevægelse og idræt Natur og udeliv Digital kultur Kulturelle udtryksformer og aktiviteter	Pædagogik Psykologi Kommunikation Sundhedsfag Bevægelse og idræt Natur og udeliv Digital kultur Kulturelle udtryksformer og aktiviteter	Pædagogik Psykologi Kommunikation Sundhedsfag Bevægelse og idræt Natur og udeliv Digital kultur Kulturelle udtryksformer og aktiviteter	Pædagogik Psykologi Kommunikation Sundhedsfag Bevægelse og idræt Natur og udeliv Digital kultur Kulturelle udtryksformer og aktiviteter	
Grundfag	Samfunds-fag	Dansk Samfunds-fag	Dansk	10 dage Engelsk		
Valgfag		10 dage Valgfrit uddannelses-specifikt fag VUF		5 dage Valgfrit uddannelses-specifikt fag (VUF) Engelsk/ Valgfrit valgfag (VAF)		

EUV 1 PA - HF LUP skabelon (uddannelsesdelen)

Prøver		Samfundsfag	Dansk	Engelsk	Uddannelsesspecifikt fag	Afsluttende projekt

Sammensætning/opbygning af tema 1

Dette tema varer 30 dage/ 6 uger. Den indleder elevens proces til at blive pædagogisk assistent.

I denne periode er der taksonomisk fokus på at eleven skal kunne identificere, justere og begyndende refleksion selvstændigt og i samarbejde med andre. Senere i uddannelsesforløbet løftes niveauet taksonomisk til at eleven skal kunne reflektere på et højere niveau og på den baggrund begrunde og vurdere.

Undervisningen tilrettelægges med særligt fokus på elevens udvikling indenfor udvalgte kompetencemål:

1. Eleven kan selvstændigt og i samarbejde med andre udøve arbejdet som pædagogisk assistent i overensstemmelse med gældende lovgivning, samt reflektere over rollen som pædagogisk assistent i arbejdet med børn, unge og voksne.
4. Eleven kan selvstændigt igangsætte pædagogiske aktiviteter for børn, unge og voksne, der omfatter involverende og medskabende processer og kulturel forståelse.
6. Eleven kan indgå i professionelle relationer og tage selvstændigt initiativ til at varetage og udvikle pædagogiske omsorgsopgaver ud fra en empatisk og anerkendende tilgang, samt reflektere over etiske dilemmaer i det pædagogiske arbejde med børn, unge og voksne.
8. Eleven kan anvende hygiejniske retningslinjer og vise initiativ til forebyggende og sundhedsfremmende indsatser og aktiviteter for børn, unge og voksne ud fra nationale og lokale anbefalinger.
14. Eleven kan reflektere over og selvstændigt varetage målrettet kommunikation med børn, unge og voksne, samt anvende kommunikative metoder til at nedtrappe konflikter og forebygge fysisk og psykisk vold på arbejdspladsen.

Fag/aktiviteter der indgår i temaet: Menneskets udvikling i relationer

Indledning til tema 1

EUV 1 PA - HF LUP skabelon (uddannelsesdelen)

I dette tema arbejder elever og undervisere med temaet ”Menneskets udvikling i relationer”. Eleverne bliver introduceret til, hvordan relationer har stor betydning for menneskers trivsel, læring og udvikling. Kommunikation spiller en særlig rolle i dannelsen og udviklingen i relationer.

Temaet har et dobbelt fokus. For det første arbejder undervisere målrettet med at skabe trygge og støttende læringsmiljøer i klasserummet på SOSU Østjylland. Her får eleverne mulighed for at øve sig, dele tvivl og lære af fejl - noget der styrker både trivsel og faglig social og personlig udvikling.

For det andet undersøger eleverne, hvordan pædagogiske relationer udvikles i praksis. De arbejder med kreative aktiviteter, leg, kommunikation og refleksion og får redskaber til at støtte børn, unge og voksnes fællesskaber og dannelse gennem relationer. Eleven planlægger pædagogiske aktiviteter med fokus på arbejdet med relationer.

Et særligt fokus er på det 21. århundredes kompetencer

I dette tema er faget kommunikation særligt i fokus. Her øver eleverne sig på dialog, feedback og samarbejde - både i undervisningen og i klasserummet. Øvrige kompetencer som kollaboration, videnkonstruktion, problemløsning og samarbejde inddrages i perioden.

Fagenes mål i temaet

Fag	Lektioner	Fagmål
Kulturelle udtryksformer og aktiviteter	18	Eleven kan gennem egenproduktion udvikle egen kreativitet inden for områderne musik, drama og værksted og på den baggrund igangsætte aktiviteter med børn, unge og voksne. (mål 1) Eleven kan selvstændigt planlægge og igangsætte æstetiske, musiske og praktiske forløb med inddragelse af fantasi og kreativitet for børn, unge og voksne. (mål 4) Eleven kan selvstændigt skabe rammer for æstetiske læreprocesser, der understøtter børn, unge og voksnes indtryk og udtryk gennem sansning, oplevelser og leg. (mål 6)
Psykologi i den pædagogiske praksis	24	Eleven kan reflektere over psykologiske teorier, samt børn, unge og voksnes psykiske udvikling til selvstændigt at understøtte trivsel, læring og udvikling. (mål 1) Eleven kan selvstændigt understøtte børn, unge og voksnes identitetsdannelse og evne til at indgå i relationer og fællesskaber ud fra viden om socialpsykologi. (Mål 2) Eleven kan inddrage relevant viden om udviklings- og neuropsykologi herunder tilknytningsteori til at understøtte børn, unge og voksnes trivsel, læring og udvikling. (mål 3)
Pædagogik	21	Eleven kan planlægge, gennemføre og evaluere pædagogiske indsatser, opgaver og aktiviteter bl.a. ud fra didaktiske modeller og anvende mål for lære- og handleplaner i den pædagogiske praksis. (mål 2) Eleven kan med afsæt i gældende lovgivning reflektere over praksis i forhold til magtanvendelse, omsorgs-, underretnings-, oplysnings- og tavshedspligt i arbejde med børn, unge og voksne. (mål 7)

EUV 1 PA - HF LUP skabelon (uddannelsesdelen)

		Eleven kan etablere relationer, samt reflektere over den professionelles ansvar for anerkendelse i samspillet og samværet med børn, unge og voksne. (mål 10) Eleven kan gennem aktiviteter og leg understøtte børn, unge og voksnes sociale kompetencer herunder trivsel, læring, udvikling og dannelse. (mål 12)
Digital kultur	12	Eleven kan selvstændigt begrunde udvalgte teknologiers relevans for det pædagogiske arbejde med børn, unge og voksne. (mål 1) Eleven kan anvende digitale teknologier til dokumentation, kommunikation og samarbejde med pårørende og samarbejdspartnere under hensyntagen til gældende lovgivning om deling af personoplysninger. (mål 8)
Natur og udeliv	12	Eleven kan planlægge og gennemføre pædagogiske forløb med børn, unge og voksne, der anvender naturen som sanse-, lærings- og oplevelsesrum. (mål 1) Eleven kan igangsætte aktiviteter, der understøtter børn, unge og voksnes fysiske, psykiske og sociale udvikling ud fra viden om naturen og udelivets muligheder. (mål 2)
Bevægelse og idræt	15	Eleven kan vurdere og begrunde betydning af leg, sanser, bevægelse og idræt til at understøtte børn, unge og voksnes fysiske, psykiske og sociale udvikling og trivsel. (mål 1) Eleven kan planlægge og gennemføre sanse- og bevægelseslege i fantasifulde og kreative rammer, samt organisere bevægelsesaktiviteter, der understøtter børn, unge og voksnes udvikling og læring. (mål 2)
Kommunikation i den pædagogiske praksis	24	1.Eleven kan med afsæt i kommunikationsteorier, -strategier og -metoder indgå i dialog og samarbejde med børn, unge og voksne samt pårørende, kollegaer og tværprofessionelle samarbejdspartnere. 2.Eleven kan med afsæt i relevante kommunikationsteorier anvende verbal, nonverbal og visuel kommunikation til at indgå i professionelle relationer med børn, unge og voksne. 5.Eleven kan reflektere over roller og relationer til selvstændigt at indgå professionelt i samarbejde med børn, unge og voksne, samt kollegaer og tværprofessionelle samarbejdspartnere. 7.Eleven kan reflektere over og anvende retningslinjer og metoder til forebyggelse og håndtering af vold og konflikt i arbejdet med børn, unge, voksne og samarbejdspartnere.
Sundhedsfag i den pædagogiske praksis	12	5. Eleven kan med afsæt i nationale retningslinjer og lokale procedurer for hygiejne implementere enkle pædagogiske og innovative aktiviteter, der kan afbryde smittekæder og forebygge infektioner. 7.Eleven kan selvstændigt og målrettet vejlede og motivere børn, unge og voksne til at tage ansvar for egen personlige hygiejne. 8.Eleven kan reflektere over egen rolle og ansvar ved håndtering af medicin til børn, unge og voksne ud fra nationale retningslinjer og lokale procedurer.

Kulturelle udtryksformer og aktiviteter

Eleverne arbejder med kreative processer inden for musik, drama og værkstedsaktiviteter. De lærer at bruge deres egen kreativitet som udgangspunkt for at igangsætte lege og æstetiske aktiviteter, hvor børn, unge og voksne får mulighed for at udtrykke sig og udvikle deres sanser og relationer gennem leg og oplevelser.

Psykologi i den pædagogiske praksis

I psykologi arbejder eleverne med menneskets udvikling set ud fra forskellige psykologiske perspektiver bl.a. med klassiske udviklingspsykologi og ud fra det neuropsykologiske perspektiv samt betydningen af nære relationer. De introduceres til begreber som tilknytning, spejling og mentalisering, og lærer at forstå, hvordan venskaber og leg påvirker trivsel og identitet. Der sættes fokus på, hvordan man som fagperson forstår og handler omsorgsfuld og professionelt på menneskers afvigelser.

Pædagogik

Undervisningen giver eleverne didaktiske og pædagogiske redskaber til at planlægge pædagogiske aktiviteter og læringsmiljøer, der understøtter udvikling, leg og sociale kompetencer. Undervisningen har fokus på at styrke elevernes kompetencer i at skave deltagelsesmuligheder for leg i pædagogisk praksis, hvor eleven selv deltager aktivt i legen og medskaber rammer, der understøtter børns leg og udvikling.

Der arbejdes med lovgivning og etik, og eleverne reflekterer over, hvordan de skaber trygge, anerkendende relationer i deres pædagogiske praksis.

Digital kultur

Eleverne introduceres for mediepædagogik og udvalgte teknologier som anvendes i pædagogisk praksis med børn, unge og voksne. De undersøger, hvordan digitale vaner påvirker børn, unge og voksnes trivsel, identitet og sociale relationer.

De øver sig i at anvende digitale redskaber til dokumentation og kommunikation i det pædagogiske arbejde med fokus på etisk og ansvarlig praksis. Eleverne lærer reglerne for brug af foto- og videodokumentation og forbereder sig på at indhente samtykke til dokumentation (evt. i forbindelse med oplæringsopgaver). Eleven forbereder derved på at kunne gennemføre (video-) observationer af sig selv og målgruppen.

Natur og udeliv

Elever øver sig i at planlægge, gennemføre og evaluere aktiviteter der bruger naturen som ramme for leg, læring og sanselige oplevelser. De planlægger aktiviteter, der styrker børn, unge og voksnes relationer og fællesskaber.

Bevægelse og idræt

Eleverne arbejder med leg, bevægelse og motorik som vigtige redskaber til at fremme fysisk, psykisk og social udvikling. Gennem

fantasifulde og kreative rammer lære eleverne at planlægge, gennemføre og evaluere tilpassede aktiviteter, der styrker deltagernes trivsel og evne til at indgå i relationer.

Kommunikation i den pædagogiske praksis

Eleverne arbejder med kommunikation som grundlaget for gode relationer og samarbejde i pædagogisk arbejde.

De lærer at forstå og anvende kommunikationsteorier og -metoder i dialogen med børn, unge og voksne samt med kolleger og samarbejdspartnere.

Undervisningen sætter fokus på både verbal, nonverbal og visuel kommunikation, og eleverne øver sig i at bruge sproget bevidst og professionelt i mødet med andre. Gennem øvelser og refleksion undersøger de, hvordan kommunikation påvirker relationer, og hvordan misforståelser, konflikter og grænser kan håndteres med respekt og faglighed.

Eleverne arbejder desuden med strategier til at forebygge og håndtere vold og konflikter og lærer at reflektere over egen rolle og ansvar i samspillet med andre.

Sundhedsfag i den pædagogiske praksis

Eleverne forberedes på det sundhedspædagogiske arbejde i oplæringen. Der arbejdes med personlig hygiejne, smitteforebyggelse og medicin håndtering - med blik for, hvordan trykke relationer og anerkendelse kan støtte børn og voksnes forståelse og ansvar for egen sundhed.

Sammensætning/opbygning af tema 2, Aktiviteter, sundhed, krop og identitet

Tema 2 varer 42 dage.

I temaet starter to grundfag sideløbende med de uddannelsesspecifikke fag:

- Grundfaget samfundsfag gennemføres med prøve for de elever, der ikke har det på C niveau.
- Grundfaget dansk arbejder sideløbende med temaet samt i næste tema, hvor faget afsluttes med en prøve for elever der ikke har det på C niveau

I dette tema er der taksonomisk fokus på at eleven selvstændigt og i samarbejde med andre i højere grad skal kunne justere og reflektere over egen praksis. Eleven skal dertil og begynde at kunne begrunde pædagogisk praksis selvstændigt og i samarbejde med andre. Senere i uddannelsesforløbet løftes niveauet taksonomisk til at eleven skal kunne reflektere på et højere niveau og på den baggrund selvstændigt begrunde og vurdere pædagogisk praksis.

Undervisningen tilrettelægges med særligt fokus på elevens udvikling indenfor udvalgte kompetencemål:

2. Eleven kan selvstændigt identificere pædagogiske mål fra handle- og læreplaner og i samarbejde med andre planlægge, gennemføre og evaluere pædagogiske indsatser og aktiviteter for og i samspil med børn, unge og voksne, under hensyntagen til målgruppens forudsætninger.

3. Eleven kan selvstændigt kombinere pædagogiske metoder i det pædagogiske arbejde, der understøtter, trivsel, udvikling og dannelse, som imødekommer særlige behov hos børn, unge og voksne.
7. Eleven kan selvstændigt observere, motivere, igangsætte, samt fagligt begrunde pædagogiske indsatser, opgaver og aktiviteter målrettet børn, unge og voksne, gennem fx kreativitet, udeliv, krop, sanser og bevægelse, der fremmer målgruppens trivsel og/eller udvikling.
9. Eleven kan selvstændigt igangsætte og reflektere over indsatser og aktiviteter for børn, unge og voksne, der øger målgruppens forståelse for bæredygtighed.
10. Eleven kan selvstændigt dokumentere det pædagogiske arbejde og anvende digitale teknologier i det tværprofessionelle arbejde.
11. Eleven kan med afsæt i digital dannelse, fagligt begrunde anvendelsen af digitale teknologier som redskab i pædagogiske aktiviteter for børn, unge og voksne.

Fag/aktiviteter der indgår i temaet: Aktiviteter, sundhed, krop og identitet

Indledning til tema 2

I temaet arbejder elever og undervisere med temaet "Aktiviteter, sundhed, krop og identitet".

Eleverne undersøger, hvordan fysisk, psykisk og social sundhed spiller sammen og påvirker menneskers trivsel og udvikling. De får indsigt i sundhedsfaglige mål og begreber og lærer at omsætte denne viden til pædagogiske aktiviteter, der understøtter børns, unges og voksnes trivsel.

Der arbejdes med køn, kønsidentitet og seksualitet ud fra både et sundhedsfagligt, psykosocialt og kulturperspektiv. Eleverne reflekterer over den pædagogiske opgave i forbindelse med identitetsudvikling og afprøver aktiviteter, der kan fremme deltagelse, fællesskab og positive selvbilleder.

Undervisningen kobler teori og praksis gennem bevægelse, idræt, natur- og udeliv samt kreative udtryksformer. Eleverne får erfaring med at planlægge, gennemføre og evaluere aktiviteter, hvor sundhed og identitet kobles til pædagogiske mål. Bæredygtighed og naturdannelse indgår som en naturlig del, hvor eleverne lærer at tænke miljømæssige og sociale dimensioner ind i aktiviteter og hverdagspraksis.

I temaet er der særligt fokus på, at sundhedsfaget i samspil med psykologi, pædagogik, bevægelse og idræt, natur og udeliv samt kulturelle udtryksformer danner rammen for temaet. Eleverne styrker deres forståelse af, hvordan aktiviteter kan være både sundhedsfremmende og identitetsskabende, og hvordan pædagogiske indsatser kan tilpasses forskellige målgrupper.

Temaet kan danne ramme for at arbejde med Verdensmål 3: Sundhed og trivsel (*Sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper*).

Her kan der arbejdes med bæredygtighed i pædagogisk praksis:

- Undervisningen kan åbne for, at eleverne reflekterer over sammenhængen mellem sundhed, trivsel og ansvarlig livsførelse - både fysisk, socialt og miljømæssigt. Gennem aktiviteter med fx naturmaterialer, genbrug, måltider og udeliv kan eleverne lære at planlægge pædagogiske indsatser med fokus på det bæredygtige liv.
- Bæredygtighed kan også kobles til kropskultur og bevægelse gennem idéer om langsigtet sundhed og livskvalitet. Eleverne kan heri opfordres til at tænke helhedsorienteret og handle som rollemodeller, der viser omsorg for både mennesker og miljø. Det

EUV 1 PA - HF LUP skabelon (uddannelsesdelen)

lægger op til en tilgang af håbets og handlingens pædagogik, hvor eleverne kan opleve at være en del af løsningen i en bæredygtig fremtid.

Forslag til tværfaglige forløb kan findes i bilag.

Fagenes mål i temaet

Fag	Lektioner	Fagmål
Kulturelle udtryksformer og aktiviteter	21	1. Eleven kan gennem egenproduktion udvikle egen kreativitet inden for områderne musik, drama og værksted og på den baggrund igangsætte aktiviteter med børn, unge og voksne. 2. Eleven kan igangsætte aktiviteter med fokus på form, teknikker og bæredygtige materialer for børn, unge og voksne. 7. Eleven kan reflektere over mangfoldighed, samt kønnets og kulturens betydning for at understøtte børn, unge og voksnes kulturelle udtryksformer og interesser.
Psykologi i den pædagogiske praksis	30	2. Eleven kan selvstændigt understøtte børn, unge og voksnes identitetsdannelse og evne til at indgå i relationer og fællesskaber ud fra viden om socialpsykologi. 4. Eleven kan understøtte børn, unge og voksnes udvikling og identitetsdannelse ud fra betydning af arv og miljø samt psykosociale forståelser af køn. 8. Eleven kan anvende og kombinere motivationsformer, der kan fremme eller hæmme børn, unge og voksnes deltagelse i pædagogiske aktiviteter og fællesskaber.

EUV 1 PA - HF LUP skabelon (uddannelsesdelen)

Pædagogik	15	2.Eleven kan planlægge, gennemføre og evaluere pædagogiske indsatser, opgaver og aktiviteter bl.a. ud fra didaktiske modeller og anvende mål for lære- og handleplaner i den pædagogiske praksis. 3.Eleven kan selvstændigt anvende metoder til observation og på baggrund af iagttagelser reflektere over og justere egen pædagogisk praksis i arbejdet med børn, unge og voksne. 12.Eleven kan gennem aktiviteter og leg understøtte børn, unge og voksnes sociale kompetencer herunder trivsel, læring, udvikling og dannelse. 15.Eleven kan reflektere over, hvordan den pædagogiske praksis og egen rolle kan have indflydelse på normer, køn, identitet og stereotyper.
Digital kultur	6	7.Eleven kan reflektere over etiske dilemmaer ved brug af digitale teknologier i den pædagogiske praksis, herunder den digitale mediekulturs indflydelse på identitetsdannelse, værdier og holdninger.
Natur og udeliv	18	2. Eleven kan igangsætte aktiviteter, der understøtter børn, unge og voksnes fysiske, psykiske og sociale udvikling ud fra viden om naturen og udelivets muligheder. 3. Eleven kan igangsætte innovative aktiviteter med natur- og genbrugsmaterialer, der understøtter børn, unge og voksnes forståelse for miljømæssig bæredygtighed og menneskets påvirkning af naturen. 5. Eleven kan igangsætte aktiviteter for børn, unge og voksne, hvor natur og udeliv anvendes til at udvikle forståelse for naturen som forråds-kammer og køkken.
Bevægelse og idræt	18	1. Eleven kan vurdere betydning af leg, sanser, bevægelse og idræt til at understøtte børn, unge og voksnes fysiske, psykiske og sociale udvikling og trivsel. 2. Eleven kan planlægge og gennemføre sanse- og bevægelseslege i fantasifulde og kreative rammer, samt organisere bevægelsesaktiviteter, der understøtter børn, unge og voksnes udvikling og læring. 5. Eleven kan planlægge, gennemføre og evaluere sansemotoriske aktiviteter ud fra viden om børn, unge og voksnes motoriske udvikling og sansning. 7. Eleven kan gennem egen kropsbevidsthed planlægge og gennemføre aktiviteter, der udvikler en positiv kropsbevidsthed og trivsel hos børn, unge og voksne.
Kommunikation i den pædagogiske praksis	0	

EUV 1 PA - HF LUP skabelon (uddannelsesdelen)

Sundhed i den pædagogiske praksis	21	1. Eleven kan udføre og reflektere over det sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende arbejde i den pædagogiske praksis, samt identificere fysiske, psykiske og sociale forholds betydning for det sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende arbejde hos børn, unge og voksne. 2. Eleven kan planlægge, gennemføre og evaluere sundhedsfremmende aktiviteter ud fra børn, unge og voksnes motivation, mestring og forståelser af sundhed. 3. Eleven kan argumentere for maden og måltidets betydning for sundhed, trivsel og socialisering og reflektere over måltidet som pædagogisk aktivitet. 4. Eleven kan reflektere over og evaluere aktiviteter, der understøtter kropsbevidsthed og identitetsudvikling hos børn, unge og voksne ud fra viden om seksualitet. 6. Eleven kan implementere viden om fødevarehygiejne og håndtering af fødevarer i tilberedning af mad til eller sammen med børn, unge og voksne.
Dansk	9	

Pædagogik

Eleverne planlægger, gennemfører og evaluerer pædagogiske aktiviteter og læringsmiljøer, der understøtter trivsel, fællesskab og identitetsudvikling. De arbejder med didaktiske modeller og lærer at bruge observation som redskab til at justere praksis. Der sættes fokus på, hvordan normer, køn og stereotyper former den pædagogiske opgave og relationen til børn, unge og voksne.

Psykologi i den pædagogiske praksis

Eleverne undersøger, hvordan identitet og fællesskab formes gennem relationer, arv, miljø og psykosociale forståelser af køn. De lærer at understøtte udvikling og trivsel i pædagogisk praksis og reflekterer over, hvordan de som fagpersoner kan styrke børn, unge og voksnes deltagelse og selvforståelse.

Sundhed i den pædagogiske praksis

Eleverne arbejder med fysisk, psykisk og social sundhed som grundlag for trivsel og udvikling.

De undersøger, hvordan sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende indsatser kan omsættes til pædagogiske aktiviteter, der tager højde for målgruppens motivation, mestring og forskellige forståelser af sundhed.

Der arbejdes med kost og måltider som sociale og lærende fællesskaber, og eleverne reflekterer over seksualitet, kropsbevidsthed og identitet i et pædagogisk og etisk perspektiv. De øver sig i at planlægge og evaluere aktiviteter, hvor krop, trivsel og selvforståelse hænger sammen. Eleverne inddrager også viden om hygiejne og fødevarehåndtering, og lærer at bruge hverdagens pædagogiske praksis som ramme for sundhed og deltagelse for børn, unge og voksne.

Bevægelse og idræt

Eleverne arbejder med leg, sanser og fysisk aktivitet som pædagogiske redskaber til at styrke trivsel, udvikling og fællesskabsfølelse.

Eleverne øver sig i at planlægge aktiviteter med afsæt i sansemotorik og fokus på at fremme en positiv oplevelse med krop, sanser og bevægelse hos børn, unge og voksne.

Undervisningen kan sætte fokus på, hvordan bevægelse og idræt kan skabe fællesskab, glæde og positive selvbilleder samt understøtte både fysisk, psykisk og social sundhed. Gennem sanse- og bevægelseslege kan eleverne også udforske, hvordan kroppen kan være redskab til at fremme trivsel og livskvalitet.

Eleverne kan reflektere over egen kropsbevidsthed og rolle som pædagogiske rollemodeller, der kan inspirere til et sundt og bæredygtigt hverdagsliv.

Natur og udeliv

Eleverne udforsker, hvordan naturen kan anvendes i pædagogiske forløb, der fremmer sundhed, identitet og fællesskab. De planlægger aktiviteter med natur- og genbrugsmaterialer og madlavning i det fri. Der arbejdes med bæredygtighed og nysgerrighed på naturfænomener som en del af børns, unge og voksnes dannelse.

Digital kultur

Eleverne undersøger digital dannelse. De undersøger hvordan digitale teknologier og mediekultur påvirker identitet, fællesskaber og værdier. De kan undersøge brug af digitale teknologier i pædagogisk praksis og reflektere over etiske dilemmaer. Undervisningen skal understøtte at eleverne kan anvende teknologi ansvarligt og udviklende i pædagogisk praksis.

Kulturelle udtryksformer og aktiviteter

Eleverne arbejder med musik, drama og værkstedsaktiviteter, hvor de bruger deres egen kreativitet til at skabe pædagogiske aktiviteter. De arbejder med materialer og udtryksformer, der fremmer forståelsen af mangfoldighed i køn og kultur. De lærer at tænke bæredygtighed ind i kreative og æstetiske processer.

Tema 3: Sprog, inklusion og læring

I temaet arbejder elever og undervisere videre med det nye tema "Sprog, inklusion og læring".

I dette tema er dansk, pædagogik, digital kultur og psykologi de store og bærende fag.

- Pædagogik kan danne bidrage med læring om didaktisk og værdimæssig inklusion, læring og deltagelse.
- Digital kultur bidrager med digitale redskaber som støtte for læring og fællesskaber og "teknologiforståelse" som 1) myndiggørelse og 2) en didaktisk tilgang til skabende læringsaktiviteter.
- Psykologi bidrager med viden om læring, motivation, udvikling og specialpædagogiske behov og understøtter forståelsen af børn unge og voksnes inklusion, deltagelse og de individuelle forudsætninger.
- Dansk understøtter elevernes sproglige udvikling og evne til at kommunikere, reflektere og dokumentere pædagogisk praksis i professionelle sammenhænge.

Undervisningen har fokus på, hvordan læringsteorier, inklusion og didaktiske modeller kan omsættes til konkrete pædagogiske aktiviteter, der understøtter børn, unge og voksnes deltagelse, trivsel og udvikling.

Eleverne får viden om pædagogiske læreplaner i dagtilbud og handleplaner i den specialpædagogiske praksis, og de træner i at planlægge, gennemføre og evaluere aktiviteter, der kobles til læringsteori og motivationsfaktorer.

Der arbejdes tværfagligt og eleverne får erfaring med at skabe inkluderende aktiviteter gennem både sproglige, kropslige, kreative og digitale tilgange. På den måde kobles teori og praksis i et læringsrum, hvor eleven styrker sin evne til at understøtte sprogudvikling, læring og fællesskaber hos forskellige målgrupper.

Forslag til tværfaglige forløb:

I temaet kan en del af undervisningen tilrettelægges i et eller flere forløb med fokus på:

- Inklusion og mangfoldighed (se bilag): Eleverne kunne arbejde med, hvordan man kan tage udgangspunkt i målgruppens ressourcer, mestring og handlekompetence, og hvordan pædagogiske aktiviteter kan skabe ligeværdige fællesskaber. De reflekterer over menneskesyn og pædagogiske værdier, herunder de etiske dilemmaer og lovmæssige rammer, der følger med det special- og socialpædagogiske arbejde.
- Digitale medier og teknologiforståelse som redskaber i læring og inklusion (se bilag): Eleverne kunne undersøge, hvordan digitale- og velfærdsteknologiske løsninger kan understøtte trivsel, udvikling og selvhjulpenhed. Der kan ligeledes være fokus på, hvordan kreativt skabende og undersøgende arbejde med digitalt design kan danne ramme for udvikling af teknologiforståelse hos børn, unge og voksne.

Temaet lægger op til, at undervisningen arbejder målrettet med elevernes læring ud fra de pædagogiske principper om 21. århundredes kompetencer, sproglig opmærksomhed og digital handlekompetence.

- Der arbejdes med det 21. Århundredes kompetencer når underviserne skaber rammer for læringsrum, hvor samarbejde, dialog, kreativitet og innovation trænes gennem praksisnære aktiviteter, der kobler teori og handling.
- Fokus på sproglig opmærksomhed kan ske, når eleverne lærer at bevæge sig fra hverdagsprog til et præcist fagsprog, som kan anvendes i professionelle sammenhænge.
- Eleverne udvikler digital handlekompetence gennem brug af digitale medier, velfærdsteknologi og undersøgende arbejde med digitalt design som ramme for pædagogiske aktiviteter.

På den måde bliver eleverne i stand til at reflektere kritisk, handle inkluderende og bidrage aktivt til lærings- og udviklingsprocesser i pædagogisk praksis.

Grundfaget dansk

Grundfag Dansk C - her skal stå beskrivende tekst om danskfaget i PA uddannelsen. Husk også mål nedenfor i tabellen

fx:

I temaet kan danskundervisningen integreres, så eleverne træner både mundtlig og skriftlig kommunikation i pædagogiske sammenhænge.

Når eleverne planlægger og evaluerer aktiviteter, kan de arbejde med at udtrykke sig nuanceret, diskutere og argumentere i samarbejde med andre, hvilket understøtter målene om reflekteret kommunikation.

I arbejdet med fagtekster kan eleverne anvende læsestrategier til at forstå og formidle komplekse tekster. Analyse og fortolkning af faglige og kulturelle tekster kan bruges til at styrke refleksioner over menneskesyn, værdier og pædagogiske dilemmaer.

Endelig kan eleverne udvikle deres skriftlige og multimodale fremstillingsevner ved at dokumentere og præsentere pædagogiske aktiviteter i en form, der matcher faglige og professionelle kontekster.

Dansk eks/ portfolieopg.

Fagenes mål i temaet

Fag	Lektioner	Fagmål
Kulturelle udtryksformer og aktiviteter	12	2. Eleven kan igangsætte aktiviteter med fokus på form, teknikker og bæredygtige materialer for børn, unge og voksne. 3. Eleven kan selvstændigt planlægge, gennemføre og evaluere aktiviteter inden for musik, drama og værksted, der inddrager pædagogiske lære- og handleplaner. 4. Eleven kan selvstændigt planlægge og igangsætte æstetiske, musiske og praktiske forløb med inddragelse af fantasi og kreativitet for børn, unge og voksne. 5. Eleven kan understøtte børn, unge og voksnes deltagelse i ligeværdige og inkluderende fællesskaber ud fra viden om inklusion til at igangsætte pædagogiske aktiviteter.
Psykologi i den pædagogiske praksis	21	1. Eleven kan reflektere over psykologiske teorier, samt børn, unge og voksnes psykiske udvikling til selvstændigt at understøtte trivsel, læring og udvikling. 6. Eleven kan igangsætte inkluderende aktiviteter og arbejde med at understøtte fællesskaber og pædagogiske læringsmiljøer ud fra viden om normer, kultur, etnicitet og mangfoldighed. 8. Eleven kan anvende og kombinere motivationsformer, der kan fremme eller hæmme børn, unge og voksnes deltagelse i pædagogiske aktiviteter og fællesskaber. 9. Eleven kan arbejde ressourcefokuseret med børn, unge og voksne ud fra viden om specialpædagogiske behov.

EUV 1 PA - HF LUP skabelon (uddannelsesdelen)

Pædagogik	21	4.Eleven kan vurdere og begrunde børn, unge og voksnes deltagelsesmuligheder til at understøtte den enkeltes ressourcer, handlekompetencer og mestring af hverdagen. 5.Eleven kan identificere etiske dilemmaer og reflektere over professionelle handlemuligheder i den pædagogiske praksis. 6.Eleven kan reflektere over den pædagogiske sektors historie og menneskesynets betydning for dannelse og opdragelse, herunder demokrati, medbestemmelse, autonomi, integritet og værdighed. 7.Eleven kan med afsæt i gældende lovgivning reflektere over praksis i forhold til magtanvendelse, omsorgs-, underretnings-, oplysnings- og tavshedspligt i arbejde med børn, unge og voksne. 13.Eleven kan selvstændigt understøtte fællesskaber og inkluderende miljøer for børn, unge og voksne ud fra viden om inklusion og mangfoldighed. 14.Eleven kan vurdere sammenhængen mellem kognition og sproglig udvikling til selvstændigt at planlægge, gennemføre og evaluere aktiviteter, der understøtter sprogstimulerende miljøer for børn, unge og voksne.
Digital kultur	21	4. Eleven kan med udgangspunkt i teknologiforståelse planlægge, gennemføre og evaluere aktiviteter, der integrerer digitale teknologier i arbejdet hos børn, unge og voksne, som understøtter læring og udvikling. 5. Eleven kan igangsætte kreative og æstetiske aktiviteter for børn, unge og voksne med inddragelse af digitale teknologier. 6. Eleven kan på baggrund af viden om velfærdsteknologi selvstændigt igangsætte aktiviteter, der inddrager velfærdsteknologi, og som øger børn, unge og voksnes selvhjulpethed og livskvalitet.

EUV 1 PA - HF LUP skabelon (uddannelsesdelen)

Natur og udeliv	9	3. Eleven kan igangsætte innovative aktiviteter med natur- og genbrugsmaterialer, der understøtter børn, unge og voksnes forståelse for miljømæssig bæredygtighed og menneskets påvirkning af naturen. 4. Eleven kan understøtte børn, unge og voksnes erfaringsdannelse og nysgerrighed for naturfænomener på baggrund af viden om science pædagogik.
Bevægelse og idræt	9	3. Eleven kan planlægge og gennemføre inkluderende idræts- og bevægelsesaktiviteter, der understøtter børn, unge og voksnes deltagelsesmuligheder og bevægelsesglæde. 6. Eleven kan planlægge, gennemføre og evaluere bevægelsesaktiviteter, der udvikler børn, unge og voksnes handlekompetencer under hensyntagen til funktionsevns betydning for bevægelse.
Kommunikation i den pædagogiske praksis	18	3. Eleven kan vejlede børn, unge og voksne og deres pårørende med afsæt i relevante redskaber og metoder. 4. Eleven kan anvende dokumentationsformer som redskab til faglig formidling og kvalitetssikring i arbejdet med børn, unge og voksne, samt i dialogen med kollegaer, pårørende og tværprofessionelle samarbejdspartnere. 6. Eleven kan anvende et professionelt fagsprog i samarbejdet med kollegaer og tværprofessionelle samarbejdspartnere.
Sundhed i den pædagogiske praksis	9	1. Eleven kan udføre og reflektere over det sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende arbejde i den pædagogiske praksis, samt identificere fysiske, psykiske og sociale forholds betydning for det sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende arbejde hos børn, unge og voksne. 2. Eleven kan planlægge og gennemføre sundhedsfremmende aktiviteter ud fra børn, unge og voksnes motivation, mestring og forståelser af sundhed.
Dansk	27	Mål

EUV 1 PA - HF LUP skabelon (uddannelsesdelen)

Dansk prøve	6	Mål??
-------------	---	-------

Pædagogik

I faget pædagogik arbejder eleverne med læringsteori, inklusion og didaktiske modeller som grundlag for at planlægge, gennemføre og evaluere pædagogiske læringsmiljøer og aktiviteter. Der arbejdes med pædagogiske læreplaner og handleplaner i den specialpædagogiske praksis, hvor fokus er at tage udgangspunkt i målgruppens ressourcer, mestring og handlekompetence. Eleverne reflekterer over menneskesyn, pædagogiske værdier og etiske dilemmaer samt lovgivning i det social- og specialpædagogiske arbejde.

Psykologi i den pædagogiske praksis

Faget bidrager med viden om psykologiske teorier og udviklingsforståelser, som eleverne kan bruge til at understøtte trivsel, læring og identitetsdannelse. Der arbejdes med inklusion og mangfoldighed gennem resourcefokuserede tilgange, og eleverne lærer at anvende motivationsfaktorer, der kan fremme deltagelse i fællesskaber. Særligt er der fokus på at kunne arbejde målrettet med børn, unge og voksne med specialpædagogiske behov.

Kommunikation i den pædagogiske praksis

I kommunikationsfaget lærer eleverne at vejlede børn, unge, voksne og deres pårørende gennem brug af relevante metoder. De arbejder med dokumentation som redskab til faglig formidling og kvalitetssikring, og de øver sig i at anvende et professionelt fagsprog i samarbejde med kolleger og tværprofessionelle samarbejdspartnere. Der lægges vægt på kommunikationens rolle i at skabe tydelighed, refleksion og kvalitet i den pædagogiske indsats.

Bevægelse og idræt

Eleverne øver sig i at planlægge, gennemføre inkluderende idræts- og bevægelsesaktiviteter, hvor deltagelsesmuligheder og bevægelsesglæde er i centrum.

Der arbejdes med, hvordan bevægelse kan fremme handlekompetencer hos forskellige målgrupper, også når der skal tages højde for forskellige funktionsevner.

Natur og udeliv

Faget giver eleverne mulighed for at arbejde med naturen som lærings- og oplevelsesrum. Der igangsættes innovative aktiviteter med natur- og genbrugsmaterialer, hvor bæredygtighed og miljøbevidsthed kobles til pædagogisk praksis. Eleverne arbejder med at understøtte børns, unges og voksnes erfaringsdannelse og nysgerrighed gennem science-pædagogiske aktiviteter og oplevelser i uderummet.

Digital kultur

I digital kultur arbejder eleverne med teknologiforståelse og velfærdsteknologi som en integreret del af pædagogisk praksis. De øver kreative og æstetiske aktiviteter som ramme for multimodale læreprocesser, der understøtter børn, unge og voksnes læring og udvikling. Eleverne opnår viden om forskellige kategorier af velfærdsteknologi, og hvordan disse kan bidrage til øget selvhjulpenhed, trivsel og livskvalitet.

EUV 1 PA - HF LUP skabelon (uddannelsesdelen)

Eleverne opnår kendskab til, hvordan pædagogiske aktiviteter kan fremme børn, unge og voksnes teknologiforståelse herunder algoritmisk tænkning.

Digital kultur og teknologiforståelse har en særlig rolle i dette tema: Teknologiforståelsens didaktik (digitalt design) kan danne grundlag for undersøgende læring, skabende designprocesser og formidling på tværs af flere fag - både dansk og de uddannelsesspecifikke fag.

Kulturelle udtryksformer og aktiviteter

Her udforsker eleverne kreative og æstetiske læringsformer gennem musik, drama og værkstedsaktiviteter. Faget lægger vægt på at bruge form, teknikker og bæredygtige materialer som ramme for pædagogiske aktiviteter, der understøtter både fantasi, kreativitet og deltagelse. Eleverne lærer at planlægge og evaluere forløb, der kan styrke inklusion og fællesskab gennem kulturelle og skabende processer.

Sundhed i den pædagogiske praksis

Eleverne arbejder med sundhed som en del af det inkluderende læringsmiljø. De øver sig i at planlægge og gennemføre sundhedsfremmende aktiviteter, der tager udgangspunkt i målgruppens motivation, mestring og forståelse af sundhed.

Der er fokus på, hvordan fysisk, psykisk og social sundhed påvirker trivsel og deltagelse, og hvordan pædagogiske aktiviteter kan forebygge mistrivsel og skabe fællesskab for børn, unge og voksne.

Dansk

Skal der stå en tekst her som med de andre fag eller skal der stå ovenfor?

Evaluerings og bedømmelse (inden tema 4)

Cirka halvejs i perioden fra januar til juli tilbydes eleverne en midtvejsevaluering, hvor de får feedback fra underviserne om deres deltagelse i fagene.

Denne feedback kan laves på flere måder fx feedbacksamtaler som det står beskrevet i underviserhåndbogen:

Feedback-samtaler på hovedforløbene:

Alle elever tilbydes en midtvejssamtale. Dette består i, at holdansvarlige/fagunderviserne er tilgængelige i et bestemt tidsrum. Det forventes, at eleven selv opsøger dette tilbud.

Aarhus: Det er kun holdansvarlige, der giver feedback. På PLF-møder bliver der samlet en feedback fra alle fag, som holdansvarlige har med til midtvejssamtalen. I de tilfælde, hvor elever har brug for en mere specifik feedback, kan de gå til fagunderviseren.

Silkeborg og Skanderborg: Det er fagunderviseren i de enkelte fag, der giver den faglige feedback til eleven. Det faglige standpunkt gives af fagundervisere til eleven til midtvejssamtalen.

Skoleperioden, jan til juli, afsluttes med en delkarakter i de uddannelsesspecifikke fag.

Fag	Lektioner	Fagmål
-----	-----------	--------

Tværfagligt projekt om bæredygtighed og 21. århundredes kompetencer	21	
---	----	--

Projektfag som afslutning tema 3

Projekt ”Bæredygtighed og naturdannelse i pædagogisk praksis”

Projektfaget afslutter tema 1-3. Formålet er, at eleverne omsætter viden fra skoleperioden til et konkret, praksisnært projekt.

Projektfagets varighed er 5 hele dage/ 8 moduler og afsluttes med elevernes formidling (pitch) af deres projekter i modulet ”klar til oplæring”.

I projektperioden er underviserne skemalagt med *projektfag* frem for uddannelsesspecifikke fag. Det sikrer en tværfaglig og helhedsorienteret tilgang, hvor elevernes læring samles på tværs af fag.

Ramme for projektugen (overblik)

Dag	Fokus	Underviserens rammesætning
Dag 1	Undersøge	Eleven vælger emne og undersøger bæredygtighed i relation til målgruppe og praksis (fx med afsæt i GreenComp).
Dag 2	Skabe	Eleven udvikler et produkt, en aktivitet eller en idé, der omsætter viden til handling.
Dag 3	Pædagogisk refleksion	Eleven reflekterer over pædagogiske valg, etiske perspektiver og bæredygtighed.
Dag 4	Teknologi og formidling	Eleven arbejder med digitale værktøjer og forbereder formidling af projektet.
Dag 5	Pitch og feedback	Eleven præsenterer sit projekt som et kort ”pitch” (fx 3-4 min.). Elever giver og modtager feedback og kobler til praksis.

Eleverne arbejder med bæredygtighed som omdrejningspunkt og udvikler et produkt, en aktivitet og/ eller et pædagogisk tiltag, som kan afprøves og måske videreudvikles.

Projektet skal derfor være handlingsorienteret og støtte eleven i at se sig selv som en aktiv aktør, der kan bidrage til bæredygtig praksis i pædagogisk arbejde.

Projektets resultat er, at eleven kan præsentere sit projekt og redegøre for, hvordan det kan anvendes og videreudvikles i praksis.

Didaktisk fokus

Eleverne arbejder undersøgende, skabende og reflekterende og træner bl.a. kritisk tænkning, kreativitet, problemløsning, samarbejde, kommunikation og formidling. Underviserne understøtter både individuelt projektarbejde og faglig sparring i mindre grupper.

Projektfaget er tilrettelagt med afsæt i det 21. århundredes kompetencer og ”GreenComp” - Den europæiske kompetenceramme for bæredygtighed.

I LUP’ens bilag findes 1) Kompetencerammen samt 2) en mere uddybende beskrivelse af projektfagets grundlag, didaktiske tilrettelæggelse samt de elevrettede tema-beskrivelser:

- *Tema 1: Bæredygtige fællesskaber - måltider og kultur*
- *Tema 2: Naturen som legeplads og læringsrum*
- *Tema 3: Kreativ genbrug og cirkulær kultur*
- *Tema 4: Bæredygtigt maker-fællesskab - reparér, re-design og del*
- *Tema 5: Velfærdsteknologi og bæredygtighed i pædagogisk arbejde*

Sammensætning/opbygning af tema 4 (nedenstående er under udarbejdelse....kommer senere i 2026)

- **Indledende afsnit** med bl.a. varighed, bedømmelse (taksonominiveau), temaets formål, kompetencemål, særlige aktiviteter

Fag/aktiviteter der indgår i Skoleperiode 3 / Samfund, kultur og fællesskaber

- **Indledning**
 - I dette tema arbejder du med samfundsfaglige problemstillinger og reflekteret stillingtagen til den velfærdsopgave som det pædagogiske arbejde er en del af. Du opnår forståelse for velfærdsstaten, demokratiske processer og medborgerskab. Du arbejder med kultur- og integrationsforståelse og kan inddrage denne viden i igangsættelsen af pædagogiske aktiviteter. Du forholder dig til relevant lovgivning og opøver kompetence i at forholde sig til etiske dilemmaer og samfundsmæssige problemstillinger.
 - Temaet har fokus på fællesskaber, sociale kompetencer og rummelighed. I temaet arbejder du både med specialpædagogiske tilbud og inklusion inden for almenområdet og inklusion af målgrupper med særlige behov. Dette indebærer, at du har en grundlæggende forståelse for begreberne inklusion, normalitet og afvigelse.
- Fagenes mål i temaet

Fag	Lektioner	Fagmål
-----	-----------	--------

EUV 1 PA - HF LUP skabelon (uddannelsesdelen)

Kulturelle udtryksformer og aktiviteter		
Psykologi i den pædagogiske praksis		
Pædagogik		
Digital kultur		
Natur og udeliv		
Bevægelse og idræt		
Kommunikation i den pædagogiske praksis		
Sundhed i den pædagogiske praksis		
Dansk		
Dansk prøve		

- **Tværlige projekter**
 - Politik og økonomi
 - Velfærd/ Ideologi/ Demokrati/ medborgerskab
 - PÆ: pæd sektor mål 6, Lovgivn. 7, Velfærdsopg, mål 8
 - Samf
 - Sociologi
 - Kultur
 - K/A: Mål 7, 8

- Psyk: Mål 6
- Integration
 - PÆD: mål 9
- Socialisering/ social arv/ Kriminalitet/ konflikthåndtering/ Rummelighed, normalitet/ afvigelse, udsat
 - Komm: konflikthåndtering mål 7
- Medier og teknologi
 - Samf - mediernes rolle i samf
 - D/K:
-
- **Forslag til tværfaglige forløb**
Pædagogikkens historie (pæd, psykologi, komm.)
- Evaluering og bedømmelse

Husk: Grundfag samfundsfag C og prøve i de udd.specifikke fag

Sammensætning/opbygning af Skoleperiode 4

11 dage: Afsluttende projekt + prøve - 10 dage

Afslutning - 1 dag

Sidste skoleperiode består af den afsluttende prøve. Der er afsat 10 dage til prøven.

Opgaven stilles af lærerne. Den afsluttende prøve er en mundtlig prøve af 30 minutters varighed, som tager udgangspunkt i en projektopgave. Eleven udarbejder et projekt, med udgangspunkt i en relevant problemstilling inden for den pædagogiske assistents arbejdsområde.

Eleven går til den afsluttende mundtlige prøve med udgangspunkt i sit projekt, og vurderes ud fra kompetencemålene.

Projektopgaven udarbejdes af dig eller i et samarbejde mellem højst 2 andre elever. (Prøven kan gennemføres som en gruppeprøve med højst tre personer i hver gruppe).

For at der kan udstedes skolebevis, skal eleven have bestået de obligatoriske og valgfri uddannelsesspecifikke fag. Eleven skal tillige have bestået prøver i grundfagene dansk og samfundsfag samt et uddannelsesspecifikt fag. Elever, der har valgt grundfaget engelsk, skal afslutte faget med prøve uden beståkrav. (Jfr. BEK nr. 526 af 27/4-2020, §6, stk 3.)

Indledning

- Fagenes mål i temaet
- Fagenes indhold i temaet (inklusive værdier og de 5 pædagogisk/didaktiske principper)
- Evaluering og bedømmelse

Husk: Afsluttende projekt og prøve

Valgfag

- Indledning
- Fagenes mål i temaet
- Fagenes indhold i temaet (inklusive værdier og de 5 pædagogisk/didaktiske principper)
- Evaluering og bedømmelse

Husk både VUF og VAF

Oversigt over kompetencemål

1. Eleven kan selvstændigt og i samarbejde med andre udøve arbejdet som pædagogisk assistent i overensstemmelse med gældende lovgivning, samt reflektere over rollen som pædagogisk assistent i arbejdet med børn, unge og voksne.
2. Eleven kan selvstændigt identificere pædagogiske mål fra handle- og læreplaner og i samarbejde med andre planlægge, gennemføre og evaluere pædagogiske indsatser og aktiviteter for og i samspil med børn, unge og voksne, under hensyntagen til målgruppens forudsætninger.
3. Eleven kan selvstændigt kombinere pædagogiske metoder i det pædagogiske arbejde, der understøtter, trivsel, udvikling og dannelse, som imødekommer særlige behov hos børn, unge og voksne.
4. Eleven kan selvstændigt igangsætte pædagogiske aktiviteter for børn, unge og voksne, der omfatter involverende og medskabende processer og kulturel forståelse.
5. Eleven kan selvstændigt og i samarbejde med andre, understøtte børn, unge og voksne til at indgå i sociale fællesskaber og til at mestre opgaver og udfordringer i dagligdagen ud fra deres forudsætninger.
6. Eleven kan indgå i professionelle relationer og tage selvstændigt initiativ til at varetage og udvikle pædagogiske omsorgsopgaver ud fra en empatisk og anerkendende tilgang, samt reflektere over etiske dilemmaer i det pædagogiske arbejde med børn, unge og voksne.

EUV 1 PA - HF LUP skabelon (uddannelsesdelen)

7. Eleven kan selvstændigt observere, motivere, igangsætte, samt fagligt begrunde pædagogiske indsatser, opgaver og aktiviteter målrettet børn, unge og voksne, gennem fx kreativitet, udeliv, krop, sanser og bevægelse, der fremmer målgruppens trivsel og/eller udvikling.
8. Eleven kan anvende hygiejniske retningslinjer og vise initiativ til forebyggende og sundhedsfrem-mende indsatser og aktiviteter for børn, unge og voksne ud fra nationale og lokale anbefalinger.
9. Eleven kan selvstændigt igangsætte og reflektere over indsatser og aktiviteter for børn, unge og voksne, der øger målgruppens forståelse for bæredygtighed.
10. Eleven kan selvstændigt dokumentere det pædagogiske arbejde og anvende digitale teknologier i det tværprofessionelle arbejde.
11. Eleven kan med afsæt i digital dannelse, fagligt begrunde anvendelsen af digitale teknologier som redskab i pædagogiske aktiviteter for børn, unge og voksne.
12. Eleven kan samarbejde med den pædagogiske målgruppe, pårørende og professionelle og reflektere over samarbejdets betydning for det pædagogiske arbejde.
13. Eleven kan ud fra gældende regler om arbejdsmiljø vise initiativ til udvikling af et godt fysisk og psykisk arbejdsmiljø, samt anvende ergonomiske principper.
14. Eleven kan reflektere over og selvstændigt varetage målrettet kommunikation med børn, unge og voksne, samt anvende kommunikative metoder til at nedtrappe konflikter og forebygge fysisk og psykisk vold på arbejdspladsen.
15. Eleven kan selvstændigt og i samarbejde med andre tilrettelægge det pædagogiske arbejde med eventuel inddragelse af specialpædagogiske kompetencer, så det understøtter børn, unge og voksnes udvikling, trivsel, læring og dannelse.

Mål for obligatoriske uddannelsesspecifikke fag

Pædagogik, avanceret			
Bedømmelse:	Standpunktsbedømmelse	efter	7-trinsskalaen
Præstationsstandard: Avanceret			
Varighed: 9 uger			

EUV 1 PA - HF LUP skabelon (uddannelsesdelen)

1. Eleven kan vurdere og begrunde aktuelle relevante pædagogiske retninger, teorier og metoder i arbejdet med børn, unge og voksnes trivsel, udvikling, læring og dannelse, og kan reflektere over den pædagogiske assistents rolle herved.
2. Eleven kan planlægge, gennemføre og evaluere pædagogiske indsatser, opgaver og aktiviteter bl.a. ud fra didaktiske modeller og anvende mål for lære- og handleplaner i den pædagogiske praksis.
3. Eleven kan selvstændigt anvende metoder til observation og på baggrund af iagttagelser reflektere over og justere egen pædagogisk praksis i arbejdet med børn, unge og voksne.
4. Eleven kan vurdere og begrunde børn, unge og voksnes deltagelsesmuligheder til at understøtte den enkeltes ressourcer, handlekompetencer og mestring af hverdagen.
5. Eleven kan identificere etiske dilemmaer og reflektere over professionelle handlemuligheder i den pædagogiske praksis.
6. Eleven kan reflektere over den pædagogiske sektors historie og menneskesynets betydning for dannelse og opdragelse, herunder demokrati, medbestemmelse, autonomi, integritet og værdighed.
7. Eleven kan med afsæt i gældende lovgivning reflektere over praksis i forhold til magtanvendelse, omsorgs-, underretnings-, oplysnings- og tavshedspligt i arbejde med børn, unge og voksne.
8. Eleven kan reflektere over egen pædagogisk praksis som en velfærdsopgave, der er styret af politiske retningslinjer og beslutninger for at kunne handle professionelt.
9. Eleven kan vurdere relevante faggrupper og organisationer, der kan inddrages i det tværfaglige samarbejde omkring børn, unge og voksne.
10. Eleven kan etablere relationer, samt reflektere over den professionelles ansvar for anerkendelse i samspillet og samværet med børn, unge og voksne.
11. Eleven kan udføre professionel omsorg for at fremme udvikling og trivsel hos børn, unge og voksne samt identificere eventuelt omsorgssvigt.

12. Eleven kan gennem aktiviteter og leg understøtte børn, unge og voksnes sociale kompetencer herunder trivsel, læring, udvikling og dannelse.
13. Eleven kan selvstændigt understøtte fællesskaber og inkluderende miljøer for børn, unge og voksne ud fra viden om inklusion og mangfoldighed.
14. Eleven kan vurdere sammenhængen mellem kognition og sproglig udvikling til selvstændigt at planlægge, gennemføre og evaluere aktiviteter, der understøtter sprogstimulerende miljøer for børn, unge og voksne.
15. Eleven kan reflektere over, hvordan den pædagogiske praksis og egen rolle kan have indflydelse på normer, køn, identitet og stereotyper.

Psykologi i den pædagogiske praksis, avanceret

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 5 uger

1. Eleven kan reflektere over psykologiske teorier, samt børn, unge og voksnes psykiske udvikling til selvstændigt at understøtte trivsel, læring og udvikling.
2. Eleven kan selvstændigt understøtte børn, unge og voksnes identitetsdannelse og evne til at indgå i relationer og fællesskaber ud fra viden om socialpsykologi.
3. Eleven kan inddrage relevant viden om udviklings- og neuropsykologi herunder tilknytningsteori til at understøtte børn, unge og voksnes trivsel, læring og udvikling.
4. Eleven kan understøtte børn, unge og voksnes udvikling og identitetsdannelse ud fra betydning af arv og miljø samt psykosociale forståelser af køn.
5. Eleven kan understøtte børn, unge og voksnes deltagelse i sociale aktiviteter ud fra viden om gruppedynamikker.

6. Eleven kan igangsætte inkluderende aktiviteter og arbejde med at understøtte fællesskaber og pædagogiske læringsmiljøer ud fra viden om normer, kultur, etnicitet og mangfoldighed.
7. Eleven kan inddrage relevant viden om socialpsykologi og kognitiv psykologi til selvstændigt og i samarbejde med andre at arbejde målrettet med børn, unge og voksne trivsel, læring og udvikling.
8. Eleven kan anvende og kombinere motivationsformer, der kan fremme eller hæmme børn, unge og voksne deltagelse i pædagogiske aktiviteter og fællesskaber.
9. Eleven kan arbejde ressourcefokuseret med børn, unge og voksne ud fra viden om specialpædagogiske behov.

Kommunikation i den pædagogiske praksis, avanceret

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 3 uger

1. Eleven kan med afsæt i kommunikationsteorier, -strategier og -metoder indgå i dialog og samarbejde med børn, unge og voksne samt pårørende, kollegaer og tværprofessionelle samarbejdspartnere.
2. Eleven kan med afsæt i relevante kommunikationsteorier anvende verbal, nonverbal og visuel kommunikation til at indgå i professionelle relationer med børn, unge og voksne.
3. Eleven kan vejlede børn, unge og voksne og deres pårørende med afsæt i relevante redskaber og metoder.
4. Eleven kan anvende dokumentationsformer som redskab til faglig formidling og kvalitetssikring i arbejdet med børn, unge og voksne, samt i dialogen med kollegaer, pårørende og tværprofessionelle samarbejdspartnere.
5. Eleven kan reflektere over roller og relationer til selvstændigt at indgå professionelt i samarbejde med børn, unge og voksne, samt kollegaer og tværprofessionelle samarbejdspartnere.

6. Eleven kan anvende et professionelt fagsprog i samarbejdet med kollegaer og tværprofessionelle samarbejdspartnere.
7. Eleven kan reflektere over og anvende retningslinjer og metoder til forebyggelse og håndtering af vold og konflikt i arbejdet med børn, unge, voksne og samarbejdspartnere.

Sundhed i den pædagogisk praksis, avanceret

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen
Præstationsstandard: Avanceret
Varighed: 3 uger

1. Eleven kan udføre og begrunde det sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende arbejde i den pædagogiske praksis, samt identificere fysiske, psykiske og sociale forholds betydning for sundhed hos børn, unge og voksne.
2. Eleven kan planlægge og gennemføre sundhedsfremmende aktiviteter ud fra børn, unge og voksnes motivation, mestring og forståelser af sundhed.
3. Eleven kan vurdere kostens og måltidets betydning for sundhed, trivsel og socialisering og tilrettelægge måltidet som en pædagogisk aktivitet.
4. Eleven kan reflektere over aktiviteter, der understøtter kropsbevidsthed og identitetsudvikling hos børn, unge og voksne ud fra viden om seksualitet.
5. Eleven kan med afsæt i nationale retningslinjer og lokale procedurer for hygiejne afbryde smittekæder og forebygge infektioner.
6. Eleven kan håndtere og tilberede mad til eller sammen med børn, unge og voksne ud fra viden om fødevarehygiejne.
7. Eleven kan selvstændigt vejlede og motivere børn, unge og voksne til at tage ansvar for egen personlig hygiejne.
8. Eleven kan anvende nationale retningslinjer og lokale procedurer til at begrunde egen rolle og ansvar ved håndtering af medicin til børn, unge og voksne.

Sundhed i den pædagogiske praksis, ekspert
Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen Præstationsstandard: Ekspert Varighed: 3 uger 1. Eleven kan udføre og reflektere over det sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende arbejde i den pædagogiske praksis, samt identificere fysiske, psykiske og sociale forholds betydning for det sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende arbejde hos børn, unge og voksne. 2. Eleven kan planlægge, gennemføre og evaluere sundhedsfremmende aktiviteter ud fra børn, unge og voksnes motivation, mestring og forståelser af sundhed. 3. Eleven kan argumentere for kostens og måltidets betydning for sundhed, trivsel og socialisering og reflektere over måltidet som pædagogisk aktivitet. 4. Eleven kan reflektere over og evaluere aktiviteter, der understøtter kropsbevidsthed og identitetsudvikling hos børn, unge og voksne ud fra viden om seksualitet. 5. Eleven kan med afsæt i nationale retningslinjer og lokale procedurer for hygiejne implementere enkle pædagogiske og innovative aktiviteter, der kan afbryde smittekæder og forebygge infektioner. 6. Eleven kan implementere viden om fødevarerhygiejne og håndtering af fødevarer i tilberedning af mad til eller sammen med børn, unge og voksne. 7. Eleven kan selvstændigt og målrettet vejlede og motivere børn, unge og voksne til at tage ansvar for egen personlige hygiejne. 8. Eleven kan reflektere over egen rolle og ansvar ved håndtering af medicin til børn, unge og voksne ud fra nationale retningslinjer og lokale procedurer.

Bevægelse og idræt, avanceret
Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen Præstationsstandard: Avanceret Varighed: 4 Uger 1. Eleven kan vurdere og begrunde betydning af leg, sanser, bevægelse og idræt til at understøtte børn, unge og voksnes fysiske, psykiske og sociale udvikling og trivsel. 2. Eleven kan planlægge og gennemføre sanse- og bevægelseslege i fantasifulde og kreative rammer, samt organisere bevægelsesaktiviteter, der understøtter børn, unge og voksnes udvikling og læring. 3. Eleven kan planlægge og gennemføre inkluderende idræts- og bevægelsesaktiviteter, der understøtter børn, unge og voksnes deltagelsesmuligheder og bevægelsesglæde. 4. Eleven kan inddrage viden om det lokale foreningsliv, lokale tilbud og indsatsområder i planlægningen af fysiske aktiviteter for børn, unge og voksne. 5. Eleven kan planlægge og gennemføre sansemotoriske aktiviteter ud fra viden om børn, unge og voksnes motoriske udvikling og sansning. 6. Eleven kan planlægge og gennemføre bevægelsesaktiviteter, der udvikler børn, unge og voksnes handlekompetencer under hensyntagen til funktionsevns betydning for bevægelse. 7. Eleven kan gennem egen kropsbevidsthed planlægge og gennemføre aktiviteter, der udvikler en positiv kropsbevidsthed og trivsel hos børn, unge og voksne. 8. Eleven kan i planlægningen af fysiske aktiviteter begrunde den samfundsmæssige påvirkning af børn, unge og voksnes bevægelsesvaner og kropsforståelse.
Bevægelse og idræt, ekspert
Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen Præstationsstandard: Ekspert

Varighed: 4 uger

1. Eleven kan vurdere og begrunde betydning af leg, sanser, bevægelse og idræt til at understøtte børn, unge og voksnes fysiske, psykiske og sociale udvikling og trivsel.
2. Eleven kan planlægge og gennemføre sanse- og bevægelseslege i fantasifulde og kreative rammer, samt organisere bevægelsesaktiviteter, der understøtter børn, unge og voksnes udvikling og læring.
3. Eleven kan planlægge og gennemføre inkluderende idræts- og bevægelsesaktiviteter, der understøtter børn, unge og voksnes deltagelsesmuligheder og bevægelsesglæde.
4. Eleven kan inddrage viden om det lokale foreningsliv, lokale tilbud og indsatsområder i planlægningen af fysiske aktiviteter for børn, unge og voksne.
5. Eleven kan planlægge og gennemføre sansemotoriske aktiviteter ud fra viden om børn, unge og voksnes motoriske udvikling og sansning.
6. Eleven kan planlægge og gennemføre bevægelsesaktiviteter, der udvikler børn, unge og voksnes handlekompetencer under hensyntagen til funktionsevns betydning for bevægelse.
7. Eleven kan gennem egen kropsbevidsthed planlægge og gennemføre aktiviteter, der udvikler en positiv kropsbevidsthed og trivsel hos børn, unge og voksne.
8. Eleven kan i planlægningen af fysiske aktiviteter begrunde den samfundsmæssige påvirkning af børn, unge og voksnes bevægelsesvaner og kropsforståelse.

Natur og udeliv, avanceret

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen
 Præstationsstandard: Avanceret
 Varighed: 3 uger

EUV 1 PA - HF LUP skabelon (uddannelsesdelen)

1. Eleven kan planlægge, gennemføre og evaluere pædagogiske forløb med børn, unge og voksne, der anvender naturen som sanse-, lærings- og oplevelsesrum.
2. Eleven kan igangsætte aktiviteter, der understøtter børn, unge og voksnes fysiske, psykiske og sociale udvikling ud fra viden om naturen og udelivets muligheder.
3. Eleven kan igangsætte innovative aktiviteter med natur- og genbrugsmaterialer, der understøtter børn, unge og voksnes forståelse for miljømæssig bæredygtighed og menneskets påvirkning af naturen.
4. Eleven kan understøtte børn, unge og voksnes erfaringsdannelse og nysgerrighed for naturfænomener på baggrund af viden om science pædagogik.
5. Eleven kan igangsætte aktiviteter for børn, unge og voksne, hvor natur og udeliv anvendes til at udvikle forståelse for naturen som forråds-kammer og køkken.
6. Eleven kan i samarbejde med andre igangsætte friluftaktiviteter målrettet børn, unge og voksne, der inddrager relevante politikker om friluftsliv, natur og lokale tilbud.
7. Eleven kan vejlede børn, unge og voksne om regler, retningslinjer og sikkerhed i forbindelse med pædagogiske aktiviteter i naturen, herunder friluftsliv, lege og bevægelse.

Natur og udeliv, ekspert

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Ekspert

Varighed: 3 uger

1. Eleven kan gennemføre og evaluere pædagogiske forløb med børn, unge og voksne, der anvender naturen som sanse-, lærings- og oplevelsesrum.
2. Eleven kan vurdere og begrunde naturen og udelivets muligheder til at igangsætte og implementere pædagogiske forløb, der understøtter børn, unge og voksnes fysiske, psykiske og sociale udvikling.

EUV 1 PA - HF LUP skabelon (uddannelsesdelen)

3. Eleven kan igangsætte og implementere innovative aktiviteter med natur- og genbrugsmaterialer, der understøtter børn, unge og voksnes forståelse for miljømæssig bæredygtighed og menneskets påvirkning af naturen.
4. Eleven kan reflektere over og understøtte børn, unge og voksnes erfaringsdannelse og nysgerrighed for naturfænomener og science pædagogik.
5. Eleven kan igangsætte og implementere aktiviteter i naturen målrettet børn, unge og voksne, hvor tilberedningsmetoder og forståelse for naturen som forrådskammer udvikles.
6. Eleven kan igangsætte og evaluere aktiviteter målrettet børn, unge og voksne, der inddrager relevante friluftsf- og naturpolitikker og lokale tilbud.
7. Eleven kan vejlede børn, unge og voksne og argumentere for regler, retningslinjer og sikkerhed i forbindelse med pædagogiske aktiviteter i naturen, herunder friluftsliv, lege og bevægelse.

Digital kultur, avanceret

Bedømmelse: Standpunksbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 3 uger

1. Eleven kan selvstændigt begrunde udvalgte teknologiers relevans for det pædagogiske arbejde med børn, unge og voksne.
2. Eleven kan vurdere og reflektere over viden om børn, unge og voksnes digitale vaner og adfærd, og adfærdens betydning for trivsel, socialisering og relationsdannelse.
3. Eleven kan med udgangspunkt i gældende lovgivning, herunder GDPR, vejlede børn, unge og voksne i håndtering af personoplysninger ved deltagelse i digitale fællesskaber.
4. Eleven kan med udgangspunkt i teknologiforståelse planlægge, gennemføre og evaluere aktiviteter, der integrerer digitale teknologier i arbejdet hos børn, unge og voksne, som understøtter læring og udvikling.

5. Eleven kan igangsætte kreative og æstetiske aktiviteter for børn, unge og voksne med inddragelse af digitale teknologier.
6. Eleven kan på baggrund af viden om velfærdsteknologi selvstændigt igangsætte aktiviteter, der inddrager velfærdsteknologi, og som øger børn, unge og voksnes selvhjulpenhed og livskvalitet.
7. Eleven kan reflektere over etiske dilemmaer ved brug af digitale teknologier i den pædagogiske praksis, herunder den digitale mediekulturs indflydelse på identitetsdannelse, værdier og holdninger.
8. Eleven kan anvende digitale teknologier til dokumentation, kommunikation og samarbejde med pårørende og samarbejdspartnere under hensyntagen til gældende lovgivning om deling af personoplysninger.

Digital kultur, ekspert

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Ekspert

Varighed: 3 uger

1. Eleven kan reflektere over udvalgte teknologiers relevans for det pædagogiske arbejde med børn, unge og voksne.
2. Eleven kan reflektere over børn, unge og voksnes digitale vaner og adfærd, samt inddrage viden om adfærdens betydning for trivsel, socialisering og relationsdannelse.
3. Eleven kan med udgangspunkt i gældende lovgivning, herunder GDPR, vurdere problemstillinger og vejlede børn, unge og voksne i håndtering af personoplysninger ved deltagelse i digitale fællesskaber.

4. Eleven kan med udgangspunkt i teknologiforståelse planlægge, gennemføre og evaluere aktiviteter, der integrerer digitale teknologier i arbejdet hos børn, unge og voksne, som understøtter læring og udvikling.
5. Eleven kan selvstændigt igangsætte pædagogiske forløb for børn, unge og voksne med fokus på kreative og æstetiske udtryksformer med inddragelse af digitale teknologier.
6. Eleven kan igangsætte og implementere aktiviteter, der inddrager viden om velfærdsteknologi, og som øger børn, unge og voksnes selvhjulpenhed og livskvalitet.
7. Eleven kan udvikle nye metoder og reflektere over etiske dilemmaer ved brug af digitale teknologier i den pædagogiske praksis herunder den digitale mediekulturs indflydelse på identitetsdannelse, værdier og holdninger.
8. Eleven kan målrettet anvende digitale teknologier til dokumentation, kommunikation og samarbejde med pårørende, kollegaer og tværfaglige samarbejdspartnere under hensyntagen til gældende lovgivning om deling af personoplysninger.

Kulturelle udtryksformer og aktiviteter, avanceret

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7 trinsskalaen

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 5 uger

1. Eleven kan gennem egenproduktion udvikle egen kreativitet inden for områderne musik, drama og værksted og på den baggrund igangsætte aktiviteter med børn, unge og voksne.
2. Eleven kan igangsætte aktiviteter med fokus på form, teknikker og bæredygtige materialer for børn, unge og voksne.

EUV 1 PA - HF LUP skabelon (uddannelsesdelen)

3. Eleven kan selvstændigt planlægge, gennemføre og evaluere aktiviteter inden for musik, drama og værksted, der inddrager pædagogiske lære- og handleplaner.
4. Eleven kan selvstændigt planlægge og igangsætte æstetiske, musiske og praktiske forløb med inddragelse af fantasi og kreativitet for børn, unge og voksne.
5. Eleven kan understøtte børn, unge og voksnes deltagelse i ligeværdige og inkluderende fællesskaber ud fra viden om inklusion til at igangsætte pædagogiske aktiviteter.
6. Eleven kan selvstændigt skabe rammer for æstetiske læreprocesser, der understøtter børn, unge og voksnes indtryk og udtryk gennem sansning, oplevelser og leg.
7. Eleven kan reflektere over mangfoldighed, samt kønnets og kulturens betydning for at understøtte børn, unge og voksnes kulturelle udtryksformer og interesser.
8. Eleven kan selvstændigt og i samarbejde med andre planlægge kulturelle oplevelser i lokalområdet til at understøtte børn, unge og voksnes trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Arbejds miljø og ergonomi, avanceret

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen, Faget kan ikke udtrækkes til prøve
Præstationsstandard: Avanceret
Varighed: 2 uger

1. Eleven kan planlægge og udføre arbejdsopgaver ud fra viden om det fysiske, kemiske, psykosociale og ergonomiske arbejdsmiljø.
2. Eleven kan selvstændigt og i samarbejde med andre anvende velfærdsteknologi, forflytnings- og ergonomiske principper til at forebygge arbejdsbetingede belastninger og arbejdsulykker i arbejdet med børn, unge og voksne.
3. Eleven kan selvstændigt udføre arbejdet i overensstemmelse med arbejdsmiljølovgivning, samt reflektere over egen rolle i forhold til udviklingen af et godt fysisk og psykisk arbejdsmiljø.

4. Eleven kan medvirke til udvikling af et godt psykisk arbejdsmiljø, herunder forebygge uønsket seksuel opmærksomhed og anden krænkende adfærd, samt ved behov inddrage relevante arbejdsmiljøaktører til løsning af udfordringer med arbejdsmiljøet på arbejdspladsen.
5. Eleven kan anvende lokale retningslinjer og procedure til at medvirke ved igangsættelse af kriseberedskab.

Mål for valgfri uddannelsesspecifikke fag

Gennem din uddannelse vil der være 3 uger med valgfri uddannelsesspecifikke fag (VUF), her bliver du tilbudt relevante og fagspecifikke forløb. Sådanne forløb vil typisk være projektorienterede, produktorienterede, samt med høj grad af samarbejde.

På SOSU Østjylland udbydes der følgende 3 uger med VUF fag:

- Naturen som pædagogisk læringsrum (varighed 1 uge) - er placeret i skoleperiode 2a
 - Specialpædagogiske metoder (varighed 2 uger) - er placeret i skoleperiode 3
- VUF-fag skal bestå af 2 og bedømmes bestået/ikke bestået.

Naturen som pædagogisk læringsrum, avanceret

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

Præstationsstandard: Avanceret

- Eleven kan tilrettelægge og gennemføre pædagogiske forløb, der øger børn, unge og voksnes forståelse for natur og årstider.
- Eleven kan undersøge og udforske planter og dyreliv igennem pædagogiske aktiviteter for børn, unge og voksne.
- Eleven kan understøtte børn, unge og voksnes udforskning af naturen gennem aktiviteter og leg.

Naturen som pædagogisk læringsrum, ekspert

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

Præstationsstandard: Ekspert

- Eleven kan udvikle, planlægge, gennemføre og evaluere pædagogiske læringsforløb for børn, unge og voksne, som øger målgruppens forståelse for natur og årstider.
- Eleven kan selvstændigt igangsætte og reflektere over aktiviteter og egen rolle, som skaber mulighed for, at børn, unge og voksne kan udforske planter og dyreliv.
- Eleven kan målrettet støtte og guide børn, unge og voksnes udforskning af naturen gennem aktivitet og leg, samt reflektere over udelivets betydning for målgruppens trivsel

Specialpædagogiske metoder, avanceret

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

Præstationsstandard: Avanceret

- Eleven kan ud fra viden om forskellige specialpædagogiske metoder og målgrupper med særlige behov planlægge, gennemføre og evaluere pædagogiske aktiviteter for børn, unge og voksne med psykisk, fysisk og/eller social funktionsnedsættelse.
- Eleven kan inddrage viden om neuropædagogik og neuropædagogiske metoder i det pædagogiske arbejde med børn, unge og voksne.
- Eleven kan udvise empati og handle etisk og respektfuldt med udgangspunkt i børn, unge og voksnes behov, forudsætninger og selvbestemmelsesret, samt reflektere over egen pædagogisk praksis.
- Eleven kan inddrage viden om relevant lovgivning og mål fra handleplaner, lokale procedurer og retningslinjer i forbindelse med kvalitetssikringen og i det øvrige pædagogiske arbejde.
- Eleven kan observere og dokumentere det pædagogiske arbejde med børn, unge og voksne og på baggrund heraf medvirke til at understøtte kvaliteten i tværfaglige praksisfællesskaber.

Udtryksformer og bevægelse, avanceret

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

Præstationsstandard: Avanceret

- Eleven kan planlægge, gennemføre og evaluere pædagogiske lege, kropslige og/eller musiske aktiviteter, der understøtter børn, unge og voksnes fysiske, psykiske og sociale udvikling ud fra viden om kroppen og sansemotorisk stimulation og udvikling.
- Eleven kan anvende kropslige udtryksformer som redskab til at kommunikere med børn, unge og voksne.
- Eleven kan afprøve og tilpasse pædagogiske lege og kropslige aktiviteter, der understøtter børn, unge og voksnes fysiske udvikling og sociale samspil.

Udtryksformer og bevægelse, ekspert

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

Præstationsstandard: Ekspert

- Eleven kan udvikle, gennemføre og evaluere pædagogiske lege, kropslige og/eller musiske aktiviteter, der understøtter børn, unge og voksnes fysiske, psykiske og sociale udvikling ud fra viden om kroppen og sansemotorisk stimulation og udvikling.
- Eleven kan anvende og reflektere over kropslige udtryksformer som redskab til at kommunikere målrettet med børn, unge og voksne.
- Eleven kan udvikle og evaluere pædagogiske lege og kropslige aktiviteter, der understøtter børn, unge og voksnes fysiske udvikling og sociale samspil

Det pædagogiske måltid og sundhed, avanceret

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

Præstationsstandard: Avanceret

- Eleven kan understøtte børn, unge og voksnes maddannelse, madmod og indsigt i bæredygtighed ud fra viden om måltidet som pædagogisk aktivitet.
- Eleven kan inddrage børn, unge og voksne i planlægning og tilberedelse af måltidet ud fra viden om mad, måltid og sundhed.

- Eleven kan selvstændigt tilrettelægge det pædagogiske måltid med børn, unge og voksne på baggrund af viden om mad, sansning og æstetik

Det pædagogiske måltid og sundhed, ekspert

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

Præstationsstandard: Ekspert

- Eleven kan understøtte og reflektere over metoder til udvikling af maddannelse og forståelse for bæredygtighed hos børn, unge og voksne ud fra viden om måltidet som pædagogisk aktivitet.
- Eleven kan reflektere over og inddrage børn, unge og voksne i planlægning og tilberedning af måltidet ud fra viden om mad, måltid og sundhed.
- Eleven kan selvstændigt tilrettelægge og reflektere over det pædagogiske måltid med børn, unge og voksne ud fra viden om mad, sansning og æstetik.

Teknologiforståelse i pædagogisk praksis, avanceret

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

Præstationsstandard: avanceret

- Eleven kan planlægge og igangsætte aktiviteter med brug af teknologier, som øger børn, unge og voksnes teknologiforståelse.
- Eleven kan gennemføre og evaluere pædagogiske aktiviteter med brug af teknologier, som øger børn, unge og voksnes teknologiforståelse.
- Eleven kan forholde sig kritisk til børn, unge og voksnes digitale fodspor, sporing og datasikkerhed og kan vejlede målgruppen i net-etikette.

Teknologiforståelse i pædagogisk praksis, ekspert

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

Præstationsstandard: Ekspert

- Eleven kan selvstændigt planlægge og igangsætte aktiviteter med brug af teknologier, som øger børn, unge og voksnes teknologiforståelse.
- Eleven kan selvstændigt gennemføre og evaluere pædagogiske aktiviteter med brug af teknologier, som øger børn, unge og voksnes teknologiforståelse.
- Eleven kan reflektere over børn, unge og voksnes digitale fodspor, sporing og datasikkerhed og kan målrettet vejlede målgruppen i net-etikette.

Understøttende undervisning i SFO og skole, avanceret

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

Præstationsstandard: Avanceret

- Eleven kan planlægge, gennemføre og evaluere aktiviteter, der fremmer læring, udvikling og trivsel hos børn og unge ud fra didaktiske og pædagogiske tilgange.
- Eleven kan igangsætte pædagogiske aktiviteter med fokus på kreativitet og læring, som øger børn og unges fordybelsesevne og motivation.
- Eleven kan i den understøttende undervisning bidrage til at styrke klassefællesskabet og børn og unges sociale kompetencer.
- Eleven kan bidrage til at understøtte læreprocessen hos børn og unge i grundskolens fag

Trivsel, udvikling, læring og dannelse, avanceret

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

Præstationsstandard: Avanceret

EUV 1 PA - HF LUP skabelon (uddannelsesdelen)

- Eleven kan igangsætte aktiviteter, der understøtter trivsel, udvikling, læring, dannelse og deltagelseskompetence hos børn, unge og voksne ud fra viden om målgruppens psykiske, sociale og kognitive udvikling.
- Eleven kan selvstændigt anvende kommunikative metoder i pædagogiske aktiviteter om samvær, leg og fortælling til at understøtte børn, unge og voksnes trivsel, udvikling, læring og dannelse.
- Eleven kan indgå i kommunikation og samarbejde med pårørende og professionelle ud fra viden om pårørendes betydning for trivsel, udvikling, læring og dannelse.
- Eleven kan medvirke til at indrette og reflektere over det fysiske rums betydning for børn, unge og voksnes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Kulturel mangfoldighed i den pædagogiske praksis, avanceret

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

Præstationsstandard: Avanceret

- Eleven kan igangsætte pædagogiske aktiviteter, der understøtter kulturel mangfoldighed og reflektere over betydningen af kultur og værdier i mødet med børn, unge og voksne.
- Eleven har færdigheder inden for værksted, drama og/eller musik til at igangsætte pædagogiske aktiviteter for børn, unge og voksne, der understøtter kulturel mangfoldighed.
- Eleven kan motivere børn, unge og voksne til at fordybe sig i kreative processer ud fra målgruppens forudsætninger og behov.
- Eleven kan anvende kulturelle tilbud til at inspirere børn, unge og voksne til læring og fordybelse inden for drama, musik og/eller værksted.
- Eleven kan understøtte børn, unge og voksnes behov, forudsætninger og perspektiver gennem en anerkendende tilgang.

Medicinhåndtering, avanceret

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

Præstationsstandard: Avanceret

- Eleven kan udføre medicinadministration ud fra nationale retningslinjer, lokale procedurer og instrukser for medicinhåndtering.

EUV 1 PA - HF LUP skabelon (uddannelsesdelen)

- Eleven kan selvstændigt udføre medicinadministration ud fra eget ansvars- og kompetenceområde, på baggrund af gældende regler og sikkerhed i omgangen med lægemidler.
- Eleven kan tage initiativ til at inddrage relevante samarbejdspartnere i forbindelse med medicingivning.
- Eleven kan anvende pædagogiske metoder, redskaber og praksisformer i arbejdet med børn, unge og voksnes motivation, mestringsstrategier og handlemuligheder i forhold til egen sundhed.
- Eleven kan reflektere over etiske dilemmaer i forbindelse med medicinhåndtering herunder magtanvendelse og betydningen af den pædagogiske målgruppes mulighed for selvbestemmelse, indflydelse og medansvar.
- Eleven kan støtte og vejlede børn, unge og voksne i håndtering af egen medicin på baggrund af viden om virkning og bivirkning af den medicinske behandling, samt relevante diagnoser.
- Eleven kan understøtte børn, unge og voksne i medicinhåndtering ud fra viden om de mest almindelige former for lægemidler og lægemiddelgrupper, deres indhold, virkning og mest almindelige bivirkning, samt administrationsformer ved indtagelse.

Netværk og lokalsamfund, avanceret

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

Præstationsstandard: Avanceret

- Eleven kan tage initiativ til pædagogiske aktiviteter i lokalsamfundet ud fra viden om demokratiske principper.
- Eleven kan indgå i samarbejdet med de pårørende om at styrke børn, unge og voksnes sociale netværk ud fra viden om netværkets betydning og empowerment.
- Eleven kan udvælge og inddrage relevante lokale foreninger og organisationer, som understøtter inklusion og diversitet hos børn, unge og voksne på baggrund af viden om social bæredygtighed.
- Eleven kan planlægge, gennemføre og evaluere pædagogiske aktiviteter for børn, unge og voksne i samarbejdet med fx interesseorganisationer, frivillige, lokale foreninger og virksomheder i lokalsamfundet.

Børn, unge eller voksne i udsatte positioner, avanceret

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

Præstationsstandard: Avanceret

- Eleven kan identificere børn, unge eller voksne i udsatte positioner for at kunne iværksætte relevante pædagogiske tiltag, fx tidlig opsporing af børn.
- Eleven kan støtte børn, unge eller voksne i udsatte positioner til deltagelse i fællesskaber ud fra viden om det pædagogiske læringsmiljøs betydning og fx børnesyn.
- Eleven kan gennem observation, refleksion, dokumentation og evaluering af det pædagogiske læringsmiljø vurdere behovet for at inddrage tværfaglige samarbejdspartnere i det pædagogiske arbejde med børn, unge og voksne.

Valgfag

Formålet med valgfag (VAF) er at give eleverne mulighed for at fordybe sig i et fag der har betydning for videreuddannelse og fag der supplere den erhvervsrettede og almene undervisning.

Valgfag varer 2 uger og er placeret på skoleperiode 2a.

Eleven vil som udgangspunkt blive vejledt og motiveret til at vælge engelsk. Dette begrundes i et videreuddannelsesperspektiv for eleven.

Vælger eleven engelsk som valgfag, afsluttes det med eksamen sammen med de andre grundfag. Der er ikke et bestå krav i engelsk som valgfag.

De elever der ikke vælger engelsk får tilbudt et af nedenstående valgfag. Der kan være variation mellem hvilke valgfag der tilbydes i Skanderborg, Silkeborg og Aarhus.

Engelsk niveau E/D

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: E, D niveau

Udbydes i Aarhus (E-niveau), Silkeborg og Skanderborg

[Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag, erhvervsrettet andetsprogsdansk og kombinationsfag i erhvervsuddannelserne og om adgangskurser til erhvervsuddannelserne \(retsinformation.dk\)](#)

Varighed: 2 uger

Socialpædagogik

Bedømmelse: Gennemført/ikke gennemført

Præstationsstandard: intet niveau

Udbydes i Silkeborg/ Skanderborg

Formål

At eleven får teoretisk viden og faglige færdigheder så hun kan anvende socialpædagogiske principper med henblik på at skabe betingelser for at mennesker med særlige vanskeligheder kan deltage i samfundet.

Indhold og metode

Eleven skal i specialefaget social pædagogik arbejde med:

- Grupper af socialt udsatte borgere, eksempelvis hjemløse, demente, psykiatriske brugere med dobbelt diagnoser
- Ekskluderingsmekanismer i samfundet og i individet
- Hvordan socialpædagogisk pleje kan forebygge magtanvendelse
- Reglerne om magtanvendelse og dilemmaerne i forhold til omsorgspligt

Metoderne vil veksle mellem læreroplæg om baggrunden for socialpædagogisk tankegang, livshistorie som arbejdsredskab, respekt, værdier og holdninger, menneskets grundlæggende rettigheder, omsorgspligt og magtanvendelse og elevens arbejde med cases og rollespil - herunder videooptagelse.

Evaluerings

Når specialefaget er slut skal eleven kunne anvende en pædagogisk analyse komme med forslag til forskellige socialpædagogiske tiltag reflektere over og medinddrage etiske overvejelser i forhold til dilemmaer i den socialpædagogiske pleje.

Æstetik og Kreativitet

Bedømmelse: Gennemført/ikke gennemført

Præstationsstandard: intet niveau

Udbydes i Silkeborg og Skanderborg

Formål

At få en større viden om betydningen af at være kreativ, at blive bedre til at skabe nye muligheder og løsninger i en konstant foranderlig verden på arbejde og privat, at få en større viden om betydningen af at være i flow at blive bevidst om balancen imellem udfordringer og kompetencers betydning for dit engagement på arbejdet at være i et kreativt værkstedsarbejde

Indhold og metode

Teori om kreativitet og æstetik, hverdagsfortællinger ud fra elevens oplevelser, hvor det er refleksionen der bruges - det kunne f.eks. være indretningen på institutionen/værestedet.

Hvordan opnås flow på arbejdet og kan det bruges bevidst.

Debat ud fra forskellige oplæg. Kreative aktiviteter. Diverse udfordringer og opgaver,

Værkstedsarbejde, Maleri, sampling /billedkomposition, collage, tekstiler, 3D skulpturer, modellering, støbning, træarbejde m.m.

Hele holdet og den enkelte elev vil have stor indflydelse på valgfagets indhold. Det betyder, at der er mulighed for fordybelse inden for områder som den enkelte eller mindre grupper brænder for. Valgfaget er relevant både for social- og sundhedsområdet og for den pædagogiske assistentuddannelse.

Evaluerings

Når valgfaget er slut skal eleven kunne

- skabe nye muligheder og løsninger i en konstant foranderlig verden på arbejde og privat
- komme med forslag til forskellige nye tiltag i praksis

Superhelte

Bedømmelse: Gennemført/ikke gennemført

Præstationsstandard: intet niveau

Udbydes i Aarhus

Formål

At få en større viden om betydningen af at arbejde med digitale kreative processer, at blive bedre til at skabe nye muligheder og løsninger i den digitale verden, at få en større viden om kreative og kulturelle digitale processer, samt udfordringer og udviklingen af digitale kompetencer og deres betydning for dit engagement som pædagogisk assistent.

Indhold og metode

Der arbejdes med metoder til at arbejde med digitale udtryksformer samt kreative processer gennem valgfaget

Der arbejdes med fortællinger og egne udtryksformer inden for rammen af superhelte projektet Kreative aktiviteter. Diverse udfordringer og opgaver. Værkstedsarbejde, sampling /billedkomposition, digitale collager, videoredigering og story Telling m.m.

Evaluerings

Når valgfaget er slut har eleven:

- Viden om digitale processer og skabelse heraf
- Kendskab til hvordan brug af iPads, og andre digitale medier kan anvendes i den pædagogiske praksis.
- Viden om fortællingens betydning for barnets fiktionskompetence.

Aktivitetsuge med udfordringer, identitet, motivation, personlig udvikling

Bedømmelse: Gennemført/ikke gennemført

Præstationsstandard: intet niveau

Udbydes i Aarhus

Formål

- Lære sig selv bedre at kende gennem udfordringer, oplevelser og kropslige erfaringer herunder egne strategier.
- Du kan få kendskab til andres mulige handlestrategier og du kan blive klogere på, hvordan du vil kunne støtte og motivere andre i deres udfordringer.

Indhold og metode:

- At bevæge sig forskellige arenaer - kendte som ukendte

EUV 1 PA - HF LUP skabelon (uddannelsesdelen)

- At prøve noget, som du ikke nødvendigvis har prøvet før. At være åben over for oplevelser og udfordringer.
- Arbejde med egne strategier og motivation
- Få kropslige oplevelser og erfaringer med forskellige pædagogiske aktiviteter (fysiske udfordringer: vandre, klatre mm, psykiske udfordringer fx: stille sidning i skoven, gå med uden at vide, hvad vi skal, turde noget du aldrig har prøvet før, sociale udfordringer: at rumme andre i et fællesskab, rumme andres udfordringer).
- Arbejde med at motivere andre

Evaluerings:

- Selvevalueringsprocesser
- Feedback og feed forward

Naturtur med overnatning i det fri

Bedømmelse: Gennemført/ikke gennemført

Præstationsstandard: intet niveau

Udbydes i Silkeborg og Aarhus

Formål:

- Indgå i forpligtende fællesskab, når man er på tur i en gruppe
- Planlægning af tur ud i naturen med overnatning og aktiviteter
- Bruge naturen på forskellige måder, fx vandretur, undersøge natur- og naturfænomener, naturen som spisekammertænde bål og bruge bål til madlavning, kreative aktiviteter og samarbejde Igangsætte naturaktiviteter tilpasset menneskets udviklingstrin

Indhold og metode:

Med udgangspunkt i en naturoplevelse, planlægger holdet en naturtur til et givet overnatningssted i natur. Med natur tænkes skov, strand,

eng, hede. Elevernes planlægning indbefatter grej, måltider, indkøb, aktiviteter, samarbejde

Evaluerings:

Når valgfaget er slut kan eleven:

- Omsætte viden og erfaring fra turen til et konkret idekatalog for en valgt målgruppe.

Alternativt kan evalueringen handle om samarbejde, roller og forpligtende fællesskab

Museumsformidling i børnehøjde

Bedømmelse: Gennemført/ikke gennemført

Præstationsstandard: intet niveau

Udbydes i Aarhus

Formål:

- Sanse, opleve og forstå, hvordan historie, kunst, videnskab formidles i børnehøjde med henblik på selv at kunne stå i rollen som igangsætter af museumsoplevelser til børn.
- Undersøge museers forskellige indgangsvinkler til at formidle indsigt til børn (fx Gl. Estrup, Jorn museet, Den gamle by, kvindemuseet, eksperimentarium mm)

Indhold og metode:

- Museumsbesøg som inspiration og oplæg
- Eleverne er undersøgende på mulige formidlingstilbud fx skoletjenesten på et museum.
- Eleverne lader sig inspirere af formidlingstilgange/metoder og producerer/udvikler selv en formidling i børnehøjde. Elevernes indslag skal enten kunne stå alene eller supplere en udstilling (fx udstilling om vikingetema der lægger op til rollespil)

Evaluerings:

Afprøvning på holdet og feedback og feed forward.

Mig som igangsætter, deltager og rollemodel i forhold til pædagogiske aktiviteter

Bedømmelse: Gennemført/ikke gennemført

Præstationsstandard: intet niveau

Udbydes i Aarhus

Formål:

At øve og arbejde med rollerne som deltager, igangsætter og rollemodel i forhold til pædagogiske aktiviteter

At udvikle sin fagpersonlighed - øve at turde, kunne og ville stå for aktiviteter Øve positionerne "gå foran" og "gå-ved siden af" men også at være deltager i et forpligtende fællesskab.

Indhold og metode:

Indholdet af og aktiviteterne i valgfaget tones i retning af enten det æstetisk/musiske eller krop og bevægelse eller aktiviteter i naturen.

Vi arbejder med at skabe rum, holde rum og lukke rum Vi

arbejder med at kunne, turde og ville

Valgfaget handler om at skabe et øverum i forhold til det at være igangsætter, inspirator og motivator. Vi arbejder med at afprøve, prøve og prøve igen med det for øje at opnå en større sikkerhed i at 'være på'

Vi arbejder med bevidsthed omkring at indtage rummet og være nærværende med sig selv og sin egen krop.

I valgfaget øver vi os også i at være deltagere i andres aktiviteter og spille hinanden gode.

Evaluerings:

Afprøvning, feedback og feed forward i forhold til både at være deltager og igangsætter.

Verdensmålene

Bedømmelse: Gennemført/ikke gennemført

Præstationsstandard: intet niveau

Udbydes i Aarhus

Formål

At eleven får teoretisk viden om hvad FN's Verdensmål er og bliver i stand til at forholde sig kritisk til hvordan eleven i både deres private liv som borger og som professionelle fagpersoner kan medvirke til at arbejde for verdensmålenes opfyldelse gennem aktive handling.

Indhold og metode

Eleven skal i valgfaget Verdensmålene arbejde med:

- Kendskab til verdensmålenes baggrund, inddeling og udbredelse
- Hvordan alle borgere, virksomheder, institutioner og organisationer kan arbejde for Verdensmålenes opfyldelse
- Pædagogiske assistenters muligheder og forpligtelser for at fremme verdensmålene.

Metoderne vil indeholde

- Oplæg om baggrunden for Verdensmålene,
- Besøg i eksempelvis Væksthusene for at undersøge forskellige opfattelser af menneskers samspil med naturen.
- Virksomheds-/institutionsbesøg som arbejder aktivt med Verdensmålene
- Madlavning på en bæredygtig måde
- Indblik i arbejdet med verdensmålenes på vores skole (der nu er en del af UNESCO Verdensmålsskole netværket)
- Arbejde med valgfrit verdensmål og formidling af dette

Evaluerings

Når Verdensmålsfaget er slut skal eleven kunne anvende viden om Verdensmålene til at handle aktivt i en bæredygtig retning som privat og fagprofessionel pædagogisk personale, f.eks. læreplaner og aktiviteter. Eleven har opnået en bevidsthed om egen indflydelse og det globale samspil, og om etiske overvejelser og dilemmaer.

Mål for grundfag

Dansk Niveau - C

2.1.1 Kommunikation - Niveau C

- Eleven kan kommunikere reflekteret og nuanceret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation (mål 1)
- Eleven kan diskutere, argumentere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre og reflektere over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation (mål 2)
- Eleven kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt, reflekteret og kritisk til kommunikation, informationssøgning og formidling (mål 3)
- Eleven kan skelne mellem, reflektere over, vurdere og indgå i kritisk dialog om virksomheders interne og eksterne kommunikation (mål 4)
- Eleven kan forklare og reflektere over sproglige normer i diverse kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og danskfaget (mål 5)

2.1.2 Læsning

Niveau C

- Eleven kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst (mål 1)
- Eleven kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag (mål 2)
- Eleven kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede og gennemføre læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende indgå i kritisk dialog om denne læsning (mål 3)

2.1.3 Fortolkning

Niveau C

- Eleven kan forholde sig til kultur, sprog, historie, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster (mål 1)
- Eleven kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller (mål 2)
- Eleven kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse (mål 3)
- Eleven kan metodisk reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse og indgå i kritisk dialog om sin vurdering (mål 4)

EUV 1 PA - HF LUP skabelon (uddannelsesdelen)

- Eleven kan perspektivere tekster relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse (mål 5)

2.1.4 Fremstilling

Niveau C

- Eleven kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke sig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation (mål 1)
- Eleven kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte, varierede og nuancerede skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag (mål 2)
- Eleven kan sammenligne og gå i kritisk dialog med folk fra uddannelse og erhverv om egne og andres skriftlige produkter, herunder om skriveformål, målgruppe, genre og sproglig stil og grammatisk forståelse (mål 3)
- Eleven kan vælge, anvende og begrunde hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv, uddannelse og samfund (mål 4)

Samfundsfag niveau - D og C

Niveau D

Eleven kan:

- Diskutere samfundsmæssige problemer på et samfundsfagligt grundlag og argumentere for egne synspunkter og formidle andres holdninger og argumenter (mål 1)
- Redegøre for samfundsøkonomiske forhold, herunder sammenhængen mellem samfundets økonomi og den offentlige og private sektors økonomi (mål 2)
- Forklare grundlæggende forhold i det danske folkestyre ud fra enkle og konkrete eksempler (mål 3)
- Demonstrere grundlæggende viden om samfundsudvikling og socialiseringsmønstre (mål 4)
- Indhente viden om samfundsmæssige forhold fra forskellige medier, samt bearbejde og formidle denne information (mål 5)

Niveau C

Eleven kan:

- Diskutere samfundsmæssige problemer på et samfundsfagligt grundlag og argumentere for egne synspunkter og vurdere andres holdninger og argumenter (mål 1)
- Anvende grundlæggende viden om økonomiske sammenhænge til at forklare og forholde sig til aktuelle samfundsøkonomiske prioriteringer og Danmarks placering i det internationale økonomiske samfund (mål 2)
- Anvende grundlæggende viden om det politiske og økonomiske system i Danmark til at formulere løsninger på samfundsmæssige problemer (mål 3)
- Anvende grundlæggende viden om samfundsudvikling og socialiseringsmønstre til at forklare og reflektere over menneskers handlinger inden for eget uddannelsesområde (mål 4) • Opsøge og validere forskellige informationskilder, formulere samfundsfaglige spørgsmål og anvende forskellige materialetyper til at dokumentere enkle, faglige sammenhænge (mål 5)

EUV 1 PA - HF LUP skabelon (uddannelsesdelen)

Engelsk niveau E

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: E, D niveau

Varighed: 2 uger

Meritelever

Elever, der ved uddannelsens start har dokumentation for et bestået C-niveau eller højere i hhv. dansk og samfundsfag, vil få merit i det eller pågældende fag. Dette betyder, at eleven ved fagets afslutning ikke skal aflægge prøve i faget.

Da dansk og samfundsfag på PAU læses efter grundfagsbekendtgørelsen for erhvervsuddannelser, og den daglige undervisning er målrettet den pædagogiske assistents fagområde, følger meriteleverne fagene *dansk i den pædagogiske praksis* og *erhvervsrettet samfundsfag*.

Begge fag læses og følges med stamholdet, og eleverne deltager på lige fod med de øvrige elever på holdet.

Når de øvrige elever påbegynder eksamensforberedelse, får meriteleverne mulighed for at fordybe sig i emner, som relaterer sig til den pædagogiske assistents fagområde. Det forventes, at eleverne arbejder selvstændigt med de stillede opgaver.

Grundfag

EUX (særskilt LUP)

Selvstændig LUP til EUX - denne skal først laves når den ordinære er færdig, da en stor del af indholdet/skrivearbejdet kan genbruges...

EUV1 (særskilt LUP)

Selvstændig LUP til EUV1 - denne skal først laves når den ordinære er færdig, da en stor del af indholdet/skrivearbejdet kan genbruges...

Outdoor-vinklen (særskilt LUP)

Selvstændig LUP til Outdoor-vinklen - denne skal først laves når den ordinære er færdig, da en stor del af indholdet/skrivearbejdet kan genbruges...